

CONTRA

nr 5 2000 (nr 153 från starten) årgång 26 Pris 25:-

Amerikanska presidentvalet
Socialgeschäftet
Tjetjenien

FRIHETENSRÖST
-för västerländsk demokrati-

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra
Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM

Telefon 08-720 01 45

Telefax: 08-720 01 95

E-post: redaktionen@contra.nu

Internet hemsida <http://www.contra.nu>

Sluten del endast för prenumeranter:

<http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>

Användarnamn: prenumerant

Lösenord: sacharov

Nytt lösenord kommer i nästa nummer av Contra

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år.

Inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro
443-5467.

Finland: Minst 100 mark per år.

Leonia girokonto 800055-1125829.

Norge: Minst 145 norska kronor per år.

Den norske bank giro 0806 199 8277.

Danmark: Minst 130 danska kronor per år.

BG ForretningsGiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Göza Mölnär

Redaktion: Tommy Hansson, Carl G. Holm och
Tommie Ullman.

Övriga medarbetare: Bertil Häggman, Birger Larsson,

Bertil Lindblom, David Stavenheim, Arne Sundström

och Marek Zyto samt Christer Arkefors, Italien, Peter

Hartvig Danmark, Bertil Wedin, Mellersta Östern, Allan

C. Brownfeld, USA och Rune Westin, Australien.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0522-500 05

Presslagd 2000-10-03
Sävsjö Grafiska, Sävsjö 2000

Omslagsbilden: George W. Bush agiterar runt hela USA inför presidentvalet den 7 november. På omslagsbilden talar han i Florida, där lillebror Jebb är guvernör. Contra ger Dig informationen Du behöver inför presidentvalet. Dagliga uppdateringar finns dessutom på Contras hemsida på internet, <http://www.contra.nu>

CONTRA-NYTT

Tack för allt stöd – vi behöver mer stöd!

Vi vädjade i förra numret av Contra om ekonomiskt stöd. Och många läsare har hörsammat vår vädjan. Men tyvärr räcker inte pengarna än. Vi har uppskattat underskottet på Contra i år till över 20.000 kronor och hålet måste täckas innan året är slut. Vi vädjar alltså till dem som har möjlighet att ge ett bidrag till Contras utgivning. Använd det bifogade inbetalningskortet. Det ska tilläggas att allt redaktionellt arbete görs av frivilliga medarbetare. Ytterligare sådana är naturligtvis hjärtligt välkomna att höra av sig till redaktionen!

Arbete med Contras hemsida på internet

Arbetet med Contras hemsida på internet fortsätter. Varje dag nås nya grupper via hemsidan, som uppdateras flera gånger i veckan. Det finns mycket mer vi skulle vilja göra, men bristande kunskaper och bristande tid lägger hinder i vägen. Vi hoppas därför att några dator-entusiaster vill ta chansen att få utlopp för sin kreativitet. Vi har vid flera tillfällen varit i kontakt med entusiaster som saknat uthållighet, så den här gången måste vi nog be om både entusiasm, kunskaper och uthållighet! Hör av Dig till redaktionen@contra.nu!

Contra-läsarna tycker

Varje vecka har Contra "Veckans fråga" på nätet. Här är några av de senaste veckornas frågor – och Contra-läsarnas svar:

Kimberley Stark ska åka hem till pappa i Sydafrika! (73,8%)

Borgerliga arbetare ska inte vara med i LO-facket (74,6%)

Visst skulle vi rösta på Carl I Hagen! Om läsarna vore normmän skulle 72,3% rösta på Fremskrittspartiet

Alf Svensson bäste borgerlige statsministerkandidat i Sverige (51,4%)

Fel att sparka sverigedemokrat från Utlänningsnämnden! (77,8%)

Danskarna bör rösta nej till EMU! (62,1%)(Danskarna följde rådet – men inte lika klart som i Contra)

George W Bush vinner presidentvalet i USA (69,2%) – det var inte bara önsketänkande, omröstningen hölls när opinionsundersökningarna gav stark övervikt åt George W. Bush – alldeles innan demokraternas partikonvent, när Al Gore fick fart på opinionssiffrorna.

Veckans fråga hittar Du på Contras hemsida <http://www.contra.nu>

Bush-Cheney kan ge nytt hopp för USA

Av Tommy Hansson

Endast någon vecka återstår nu till det amerikanska presidentvalet, som artar sig till en spännande kamp mellan republikanen George W. Bush och demokraten Al Gore. För *Contra* ter det sig naturligt att peka på behovet av förnyelse i amerikansk politik, där det demokratiska partiet har haft makten i åtta år. Administrationen Clinton/Gore ter sig som den sannolikt mest moraliskt korrupta i Förenta staternas historia. Vi tittar särskilt på de båda vicepresidentkandidaterna, republikanen Dick Cheney och demokraten Joseph Lieberman.

George W. Bush ledde länge klart opinionsmätningarna över medtävlaren Al Gore, icke minst därför att den sistnämnde handikappades av sitt medlemskap i den troligen mest moraliskt korrupta administrationen i USAs historia. Denna prorepublikanska tendens förstärktes med det välregisserade partikonventet i Philadelphia i somras.

Efter demokraternas konvent i Los Angeles ett par veckor senare – och sedan Gore utsett senator Joseph Lieberman till sin vicepresidentkandidat – vände emellertid vinden, och ett tag ledde Gore/Lieberman stort i opinionsmätningarna över Bush/Cheney. Efter detta återhämtade sig dock Bush/Cheney och i skrivande stund tycks det vara i stort sett dött lopp.

Joseph Lieberman

De flesta bedömare är eniga om att det var ett genidrag av Gore att utse den konservativa demokraten Joseph Lieberman till sin "running mate". Lieberman valdes in i den amerikanska senaten 1988 med stöd av det konservativa flaggskeppet *National Review* och många högerinriktade republikaner, vilka föredrog Lieberman framför den sittande republikanske senatoren Lowell Weicker. Lieberman är känd för att ha kritiserat Clintons vidlyftiga leverne (han röstade för att presidenten skulle ställas inför riksamt) och för att i de flesta frågor, inklusive utrikespolitiken, befinna sig till

George W. Bush under ett av sina många offentliga framträdanden inför presidentvalet 2000. Tillsammans med Dick Cheney utgör Bush kanhända en vinnande kombination i kampen mot Al Gore/Joseph Lieberman.

höger om Clinton-administrationens och det demokratiska partiets officiella politik.

Lieberman har under sin tid i senaten knappast gjort sina konservativa vänner besvikna. Han har förordat skattesänkningar för kapitalvinster, försvarat president Reagans bruk av militärt våld i Grenada och Libyen samt president Bushs militära aktioner i Panama och Persiska viken. Han är även i egenskap av ortodox jude en person med andlig resning; så har han exempelvis en kritisk inställning till aborter. Han bedriver vidare ogärna politiska kampanjer på den judiska sabbaten. Lieberman har också en mer positiv inställning till den fria marknaden än flertalet demokrater och har exempelvis varit kritisk till Clinton-administrationens förslag till offentligt sjukvårdssystem.

När han i en intervju med *Policy Reviews* Adam Meyerson sommaren 1990 tillfrågades om han tyckte att det demokratiska partiet var alltför intimt förknippat med höga skatter och offentliga utgifter svarade han så:

–Så är det utan tvivel, även om jag tycker det är på väg att ändras. Det är ingen tvekan om att vad som delvis fällt nationella demokratiska kandidater under det senaste årtiondet har varit deras samröre med höga skatter och höga utgifter.

I intervjun framförde Lieberman också kritik mot demokratiska partiet på grund av dess brott mot tidigare demokratiska

administrationers försvarsvänliga politik och beredvillighet att försvara frihet och demokrati runtom i världen:

–Om man inte har styrka, och visar att man är villig att använda denna styrka i internationella relationer, kommer folk och regeringar att utnyttja en och man får lida för sin passivitet. Förenta staterna bör inte söka strid, men vi måste vara beredda att försvara våra intressen och försvara dem på ett vist och modigt sätt.

Därmed kan Lieberman – som jämförts med den legendariske, konservativt inriktade demokratische senatoren George "Scoop" Jackson – fungera som en motvikt till Gore, som i egenskap av vicepresident gjort sig känd för en obrottslig lojalitet gentemot sin chef Clinton och en opportunistisk vänsterpolitik (men som också är känd som en föredömlig familjefar och äkta man).

Dick Cheney

George W. Bush förespråkar en "barmhärtig konservatism" (*compassionate conservatism*) och valde för sin del förre kongressmannen och försvarsministern Richard "Dick" Cheney från Wyoming som sin vicekandidat, ett ganska överraskande men inte orimligt val. Cheney gjorde sig allmänt respekterad under sin tid som försvarsminister i George Bushs administration under kriget i Persiska viken. Han var en gång president Gerald Fords stabchef och som medlem av representanthu-

set sedan 1978 "inpiskare" i kongressen för det republikanska partiet. Många såg honom också som en möjlig republikansk presidentkandidat 1996 innan han fick allvarliga hjärtproblem och tvingades genomgå kirurgiska ingrepp.

Också Cheney har intervjuats av Adam Meyerson och Policy Review (1993) och sade då bland annat följande :

–Den federala regeringens första skyldighet är att upprätthålla nationens säkerhet. Sedan slutet på kalla kriget kan vi göra detta med mindre resurser än som tidigare var nödvändigt... Det andra viktigaste budgetmålet är att främja ekonomisk tillväxt. Nästan varje övrigt mål – reducera underskottet, främja möjligheter, vidmakthålla freden – beror slutligen på huruvida vi har upprätthållit ekonomisk tillväxt av det slag vi hade under Reagan-åren.

Många bedömare trodde att Bush skulle utse Tom Ridge, katolsk guvernör i delstaten Pennsylvania, som sin kompanjon i valet. Ridge är en dekorerad veteran från Vietnamkriget och har som guvernör sedan 1994 bland annat sänkt skatterna varje år. Ett val av Ridge, menade bedömare, skulle ge såväl geografisk som religiös balans åt den republikanska konstellationen. Andra namn som nämndes i sammanhanget var guvernör John Engler, Michigan (också han katolik), förra presidentkandidaterna senator John Kasich och exminister Elizabeth Dole, senator Fred Thompson och även Bushs främste konkurrent om den republikanska nomineringen, John McCain.

Ytterligare ett namn som nämndes som eventuell vicepresidentkandidat var den kände konservativa opinionsbildaren William Bennett, bästsäljande författare och tidigare regeringsledamot i den äldre Bushs regering. Problemet med ett sådant val hade möjligen varit, att Bennett med sin intellektuella pondus hade riskerat att överglänsa Bush.

Men valet föll alltså på Dick Cheney, som till punkt och pricka motsvarar den bild som Grover G. Norquist gav i *The American Spectator* (juni 2000) av en möjlig vicepresidentkandidattyp: "Till sist finns det ett argument för att välja en vicepresident som är 'gammal och/eller sjuklig', så att GOPs [Republikanska partiet] 30 guvernörer och många senatorer inte behöver betrakta presidentämbetet slängt för dem under tolv eller 16 år."

Med andra ord: kampen om presidentvalet 2008 skulle börja samma dag Bush

utsåg sin vicekandidat för 2000. Vilket alltså blev hjärtsjuka 60-åringen Dick Cheney...

Dödsstraffet

George Bush har gjort sig mycket populär under sin tid som guvernör i Texas, inte minst på grund av sin inställning till dödsstraffet; Bush har till dags dato inte benådat en enda dödsdömd i en stat som står för överlägset flest avrättningar av alla delstater. Som vi påpekade i förra *Contra* är emellertid även Al Gore – liksom Bill Clinton – anhängare av dödsstraffet. Skillnaden mellan Bush och Gore är att den sistnämnde såsom företrädare för den federala regeringen inte behövt ta konkret ställning till dödsstraffet.

Vidare saknar Bush formella möjlighe-

Dick Cheney tillför konstellationen Bush-Cheney utrikespolitisk expertis och stabilitet.

ter att benåda dödsdömda fångar, ty den uppgiften är förbehållen delstatsorganet Parole Board (ungefär "benådningsnämnden"). Det enda Bush som guvernör kan göra är att uppskjuta en avrättning i 30 dagar i avvaktan på ny granskning, en möjlighet som Bush valde att utnyttja sistlidna sommar.

Visserligen har dödsstraffet kommit upp till diskussion under den gångna valkampanjen, men en stadig majoritet av de amerikanska väljarna är alltså övertygade dödsstraffanhängare. Vilket inte är så konstigt med tanke på den grova amerikanska brottslighetens höga nivå, särskilt i storstäderna.

Bushs främste motståndare i det stundande valet är sannolikt – Bush själv. Han gör sig med jämna mellanrum skyldig till pinsamma, muntliga "grodor" (som när

han svor om en pressman i samband med ett valmöte då han inte trodde att mikrofonen var påslagen). Eller då han okänsligt raljerade om den dödsdömda (och senare avrättade) Karla Faye Tuckers nådeansökan. Bush anses heller inte ha stor utrikespolitisk kompetens och har kritiserats för oetiska affärer.

George W. Bush framstår ändå som en acceptabel kandidat för den i det Republikanska partiet inflytelserika konservativa fraktionen – han är abortkritiker, anhängare av sänkta skatter och, inte minst viktigt i amerikansk politik, troende kristen. Det sistnämnda gör att hans konservativa anhängare gärna förlåter honom felsteg i en förhållandevis "vild" ungdom. Han anses dessutom ha kompetenta utrikespolitiska rådgivare, icke minst i form Dick Cheney.

Miljöfanatikern Gore

Al Gore har under årtal ansetts vara en lydig Clinton-lakej och dessutom en mördande tråkig teknokrattyp. Han har dessutom anklagats för brott mot de amerikanska lagarna om kampanjbidrag. I början av valåret lade därför Gore i nära samarbete med sina närmaste medarbetare upp en ny strategi: han skulle framstå som en "Alpha Male" (ungefär "karlakt"). Det vill säga bli mer macho. Dessutom var det nödvändigt för honom att distansera sig från Clinton. Den strategin tycks ha burit frukt.

Många observatörer härleder således början av Gores återhämtning i opinions-siffrorna till slutfasen av det demokratiska partikonventet, då Gore efter sitt inte särskilt märkliga tal kramade om sin hustru Tipper och gav henne en lång, passionerad kyss. På så sätt tog Gore kål på bilden av sig själv som träbock, samtidigt som han framstod som en pålitlig familjeman. Gore har märkbart vridit sig åt höger under valkampanjens gång i syfte att locka väljare från Bush-lägret. Exempelvis genom att kritisera våld och sex i Hollywood-produkter och lova hårda censurtag om han kommer till makten.

Guvernör Bush och andra Gore-kritiker har påpekat, att Gores kampanj mottagit mångmiljonbelopp och högljutt verbalt stöd från just underhållningsindustrin varför Gores nya utsyn luktar hyckleri och opportunistisk lång väg.

Al Gore har gjort sig känd som en sällsynt dogmatisk miljöfanatiker, som i sin bok *Earth in the Balance* (Jorden i vägska-len) förespråkade ett långtgående regelsystem av socialistiskt snitt "för miljöns

skull". I sin bok jämställde faktiskt Gore den västerländska civilisationen med de kommunistiska och nationalsocialistiska diktaturena. Gore har sökt distansera sig från budskapet i sin bok, men det återstår att se hur väl han lyckats.

För övrigt är det inte lätt att få grepp om politikern Al Gore, som är son till en på sin tid mäktig senator från Tennessee. Tidigare intog han en abortkritisk attityd och gynnade tobaksindustrin, åsikter som han numera i den politiska korrekthetens tecken lämpat överbord. Han har haft märkbara svårigheter att hålla sig till sanningen och exempelvis – falskt – hävdade att han och maken Tipper var förebilder för boken (och sedermera snyftfilmen) *Love Story*; om man får tro Gore var det vidare han som uppfann Internet (något som han på senare tid har skämtat bort).

Gore har även haft en i många tycke osmaklig tendens att utnyttja nära släktingars öden för politiska syften: en syster dog till exempel i lungcancer och ett barn råkade ut för en svår bilolycka: Gore tvekade inte att dra upp båda fallen i sin politiska retorik. Att hans ende son (Gore har fyra döttrar) i somras blev gripen av polisen för olovlig körning lär dock inte ha förbättrat Gore seniors position.

Utrikespolitiken

Det är svårt att bedöma hur stor roll utrikespolitiska frågeställningar kommer att spela i presidentvalet år 2000. Gore kan visserligen med fog peka på sin större erfarenhet, men det är å andra sidan svårt att säga vad den är värd eftersom USA under Clinton/Gore fört en ryckig och nyckfull utrikespolitik. I viktiga frågor har den demokratiska administrationens fyra främsta företrädare – president Bill Clinton, vicepresident Al Gore, utrikesminister Madeleine Albright, försvarsminister William Cohen – visat sig ha liten eller obefintlig sammanhållen strategi och rentav i vissa avseenden dragit åt olika håll.

I umgänget med den tidigare supermakten Ryssland har Clinton-administrationen varit genomgående passiv och förlitat sig på floskulösa uttalanden av Boris Jeltsin och hans efterträdare som president, Vladimir Putin samt den expertis utrikestjänstemannen Strobe Talbot – av många betraktad som sannolik KGB-agent under kalla krigets dagar – kunnat erbjuda. Putin, med ett dokumenterat förflutet som KGB-man, har helt ostraffat kunnat föra ett omänskligt utrotningsskrig mot

Tjetjeniens folk. När det gäller Kina har Clinton et consortes till varje pris velat blidka regimen i Peking – trots den senares vapenskrammel mot Taiwan och förtryckarpolitik i Tibet.

Något som kanske inte är så konstigt med tanke på de miljoner dollar som de kinesiska kommunisterna illegalt pumpade in i Clintons valkampanj 1996 och där även Gore spelade en mycket aktiv roll.

I Mellanöstern-frågan har den demokratiska administrationen saknat såväl säker kunskap som långsiktig strategi. Det enda mål Clinton tycks ha haft för ögonen har varit att synas stort leende på bilder tillsammans med de israeliska och palestinska förhandlarna. Clinton-administrationen har inte nått några bestående resultat och

Colin Powell, Reagan-kritiker som vore mindre lämplig som utrikesminister i en eventuell Bush-regering.

klart kommit till korta jämfört med tidigare administrationer från Nixon till och med Bush.

Beträffande Balkan tillkom visserligen Dayton-avtalet, som satte stopp för striderna i Bosnien, under Clinton-tiden; amerikanerna har oblygt sökt kapa åt sig hela äran på bekostnad av insatser som gjordes av andra, exempelvis svenske EU-representanten Carl Bildt. Framför allt nuvarande amerikanske FN-ambassadören Richard Holbrooke bidrog till fredsavtalet. Sedan beslöt sig den amerikanska regeringen för att sätta stopp för de serbiska övergreppen mot den albanska majoriteten i Kosova, men den enbart till luftangrepp begränsade krigföringen ("klinisk bombning") lämnade allt övrigt att önska. USA gjorde heller inga som helst försök att avlägsna Slobodan Milosevic från mak-

ten i Belgrad, vilket hade varit den största insatsen för freden.

Också för George W. Bush ter sig utrikespolitiken bekymmersam. Per Ahlmark påpekade i en krönika i *Dagens Nyheter*, att Bush lovat förre ÖB Colin Powell att få utrikesministerposten i en eventuell Bush-administration. Vilket, menade Ahlmark, närmast vore en katastrof med tanke på Powells ovilja att spänna de amerikanska musklerna på olika håll i världen – det var Powell som låg bakom beslutet att inte följa upp segern över de irakiska styrkorna 1991 genom att tåga mot Bagdad och störta Saddam Hussein. Powell riktar dessutom i sin bästsäljande memoarbok skarp kritik mot Reagans utrikespolitik. Vilken ju säkrade västsidans seger i det kalla kriget...

Behovet av förnyelse

Att förutsäga utgången i presidentvalet 2000 är ingen lätt sak. Det finns för- och nackdelar med båda konstellationerna. Tunga faktorer som talar för en demokratisk seger är den framgångsrika amerikanska ekonomin, där dock riksbankschefen Alan Greenspan torde ha haft större inflytande än Clinton-regeringen. Något som många amerikaner också är medvetna om. Lägg därtill det lojala uppbackning demokraterna har från nöjesindustrin. Al Gore har på ett skickligt sätt exponerat sig och sin familj i populära pratshower ledda av programvärdar som Oprah Winfrey, David Letterman och Jay Leno. Å andra sidan plockade Bush poäng när han pussade Oprah Winfrey på kinden i TV.

När allt vägs samman torde det vara två tunga faktorer som talar för önskvärdheten av en seger för paret George W. Bush/Richard Cheney: a) Bush/Cheney kommer att föra en bättre politik än vad en demokratisk administration kan förväntas göra; och b) behovet av förnyelse i Vita huset är stort – åtta år med demokratiskt styre, därtill under en av de mest moraliskt degenererade administrationerna i Förenta staternas historia, torde vara alldeles tillräckligt!

Bush och Cheney kan vara det ledarpar som har förmågan att återge det amerikanska folket och världen nytt hopp och tro på ett högstående amerikanskt ledarskap vad beträffar den moraliska karaktären. Och som kan försvara friheten i världen genom en väl genomtänkt utrikesstrategi. %

Den förtryckta tjetjenska nationen

Av Jaan Sepp

Alltför få människor drar sig till minnes den hemska bakgrunden till de aktuella kaukasiska krigerna. Det är sant att nyhetsrapporterna stundom nämner deportationer av hela nationer – grymheter och etniska rensningar som begåtts av Ryssland mot tjetjener, ingusjer, tjerkasser, balkarer och karatjajer för att nämna några. Det fruktansvärda i allt detta har emellertid inte blivit helt klart för det auditorium som varje dag får en överdos av Kremles desinformation, lydigt upprepad av Reuters, AP, AFP, TT, Itar-Tass, Interfax med flera nyhetstjänster.

Det är alltså hög tid att berätta den tjetjenska nationens historia under rysk-sovjetisk ockupation.

Allt började för 200 år sedan. Hela 1800-talet betydde krig och förstörelse för Kaukasus. Ändå tog det ryssarna 100 år att erövra och förtrycka alla kaukasiska nationer norrut från gränserna till dagens Turkiet och Iran. Särskilt tjerkasserna i väst och bergsfolken i Dagestan i öst fortsatte göra väpnat motstånd långt in i sovjetisk tid. Det var omöjligt för ryssarna att utplåna allt motstånd, vilket fortsatte i skogarna och på de kaukasiska ländernas berg.

Den legendomspunne motståndsledaren Sjamil tillhörde den avariska folkgruppen och talade turkiska under möten med muriderna, men är ändå tjetjenernas nationalhjärte. Han ledde den motståndskamp som utkämpades mot Ryssland till förmån för de folk och nationer som bebodde området som senare blev kända som Tjetjenien, Ingusjen och Dagestan. Målsättningen var att få till stånd en union av de nordkaukasiska folken. Traditionellt har dessa, trots språkliga och religiösa skillnader, delat ett gemensamt kaukasiskt kulturarv. Det är endast den sentida ryska politiken – att "söndra och härskas" – som skapat en bild av en hopplöst brokig blandning av folkslag som "inte kan fungera tillsammans" utan rysk kolonialism.

Jeltsins vansinniga krig

Imam (han var alltså muslim) Sjamil greps och fängslades slutligen av ryssarna 1859, då det tjetjenska oberoendet vanligen antas ha upphört. Låt vara att motståndet fortsatte i andra regioner och inte minst i bergen.

Detta ödesdigra år följdes av ett 132-årigt helvete i form av rysk ockupation av Tjetjenien till dess att Dzjochar Dudajev slutligen 1991 vann presidentvalet och utropade oberoende för den tjetjenska republiken. Vid samma tid utropade flera andra republiker inom den Ryska federationens nuvarande gränser sitt oberoende, men i samtliga lyckades Ryssland krossa frihetsrörelserna och ersätta ledarna med gamla pro-Kreml-kommunister. Eller också, såsom skedde i Tatarstan, Tuva och Kalmuckien, övertalades republikerna att acceptera ökad självständighet som en tillfällig lösning.

Stalin lät deportera tjetjenerna och en rad andra folk i det forna Sovjetunionen.

Tre fredliga och förhållandevis lyckliga år av tjetjensk de facto-oberoende följde under ledarskap av president Dudajev tills Ryssland 1994 startade en massiv och förödande invasion av Tjetjenien på order av Boris Jeltsin. Förutom Jeltsin var Pavel Gratjev och Sergej Stepasjin de största krigsförbrytarna i det tjetjenska kriget. De tre åren i frihet hade emellertid, också i avsaknad av internationellt erkännande, givit stort hopp om ett bättre liv för

tjetjenerna. Motståndet mot ryssarnas invasion var totalt, och en majoritet av den ryska minoriteten i Tjetjenien anslöt sig till tjetjenerna och fördömde de ryska bombningarna och invasionen. Ryssarna förlorade kriget och drog bort sina trupper 1996, då general Aleksandr Lebed under-tecknade Hasavjurt-avtalet med Itjkerias blivande president, Aslan Maschadov. (Dudajev hade dödats i en rysk raketattack i april samma år, och Maschadov hade föregåtts av den tillfällige presidenten Zelimchan Jandarbiejev).

Ryssarnas tillbakadragande var en stor seger för det tjetjenska folket. Men priset var fruktansvärt: landet totalförstördes. Fler än 100 000 civilpersoner massakrerades av ryska trupper vilka själva var offer för Jeltsins vansinniga krig. De ryska "soldat-mödrarna" vädjade förgäves till härskarna i Kreml för sina söner, vilka sändes att slåss för den ryska imperialismen på icke-rysk mark. Kriget i Tjetjenien var enligt alla ögonvittnen – också ryska sådana – vida hemskare än det i Bosnien. Och något FN-ingripande skedde inte. Till och med Röda korset lämnade Tjetjenien till följd av de mystiska morderna på nio Röda kors-medarbetare i ett fältsjukhus.

Det ryska underrättelseorganet FSB har varit huvudmisstänkt för denna terrorhandling.

Total isolering

Tjetjener mördades en masse i ryska "filtreringsläger" (koncentrationsläger). För att undanröja alla bevis samlade ryssarna benen i stora ammunitionslådor samt krossade och brände dem. Det finns dock tillräckligt med fotobevis och flyktingars vittnesmål för att verifiera de hemskheter som överträffade dem som ägde rum under kriget i Bosnien. Även ingusjer utsattes för rysk etnisk rensning, och Ingusjen bombades trots att man inte utropat självständighet. Ingen kan veta hur många människor som dog av hunger, köld och så vidare sedan en överväldigande majoritet av tjetjenernas hus förstörts.

Efter kriget utsattes landet, trots den tjetjenska segern, för total isolering eftersom ingen i yttrevärlden brydde sig om att erkänna dess oberoende. Det fanns varken elektricitet eller några telefoner och all

infrastruktur hade förstörts. När British Telecom installerade ett mobiltelefon-system för den tjetjenska regeringen, mördades och halshöggs tre av dess medarbetare. Ryska FSB misstänks också här för dådet, även om det naturligtvis inte går att vara säker. Moskva har spridit myter och ljugit om allt som haft med situationen i norra Kaukasus att göra. Frånvaron av västliga journalister – ryssarna har ägnat sig åt medvetet sabotage och även finansierat banditverksamhet – har tillförsäkrat de ryska nyhetsbyråerna informationsmonopol.

Hela norra Kaukasus "afghaniserades" av den ryska kolonialmakten. I Afghanistan ledde den sovjetiska ockupationen slutligen till seger för de extremistiska talibanerna, även om vi måste komma ihåg att Ahmed Shah Massouds frihetskämpar fortsätter motståndet mot talibanerna på samma sätt som de tidigare slogs mot sovjeterna under hela ockupationen. De osäkra gränstrakterna hade också delvis blivit rella tillhåll för beväpnade gangsters och banditer, och den tjetjenska regeringen hade inga möjligheter att kontrollera sin region i ett förstört och isolerat land. Och motståndsverksamheten i angränsande republiker blev snabbt monopoliserad i händerna på allt mer extrema fundamentalister. Samtidigt fortsatte isoleringen och den ryska sabotageverksamheten.

Särskilt Dagestan drevs medvetet in i yttersta fattigdom och 70 procents arbetslöshet, samtidigt som Ryssland skar av alla kommunikationsmedel.

Men det har funnits värre tider än nutiden. Den värsta perioden började med Lenins bolsjevikrevolution, och det värsta stalinistinförnet för tjetjenerna inleddes 1944 när Stalin beslöt sig för att krossa hela den tjetjenska befolkningen. I den kalla månaden februari 1944 hade de intet ont anande tjetjenerna samlats i sina byar för att fira den sovjetiskt officiella Röda arméns minnesdag, då hemliga polisens trupper plötsligt omringade människomassorna, sköt ner alla som gjorde motstånd och stängde in hela den en halv miljon starka tjetjenska befolkningen i deportationstågens iskalla godsvagnar. Destinationen för de överlevande var Kazachstans kalla och ödsliga ytterområden.

De sjuka, de gamla och de havande kvinnorna, vilka inte skulle ha klarat de långa järnvägstransporterna, sköts, brändes eller begravdes levande.

Den obändiga vargen

Kommunismens ultimata legitimitet har alltid varit lögnen, ty allt som inte passar den egna ideologin måste förgöras. Så Sovjetunionen ville förstöra också minnet av hemlandet och allting där som kunde minna om den urgamla kaukasiska historien. Byarna brändes. I byn Haibah brändes 700 invånare levande i sina lador. Gravstenar avlägsnades från de gamla begravningsplatserna för att tjäna som byggnadsmaterial vid vägbyggen, detta för att manifesteras det maximala kommunistiska föraktet för allting som var heligt och känslomässigt. Mängder av forntida vaktorn på det tjetjenska höglandets berg sprängdes i luften, och ryssar importerade

Eländet började med Lenins bolsjevikiska revolution 1917.

des för att bebo det förnekade landet.

Tjetjenernas heliga nationaldjur är vargen. Den beundras särskilt på grund av sin uthållighet och obändighet. En inhemsk sägen hämtad från den tjetjenska folkloren talar om vargen, som, vid tidens slut, är den sista levande varelsen som obändigt står emot en dödsvind från norr vilken sveper över världen och dödar allt i sin väg. Med sin uthållighet förmår vargen beveka Gud och besluta, att världen trots allt är värd att rädda. Denna gamla sägen ihågkoms under deportationsåren långt borta i Kazachstan. Den ryska dödsviden har svept fram över Tjetjenien så många gånger, och ändå har vargens nation hårdat ut.

Men i Kazachstan var dödstalen extremt

höga bland de deporterade som lyckats överleva transporten. Varför? Efter Andra världskriget upprättade Ryssland i Moskva ett särskilt laboratorium för att tillverka gifter med uppgift att i tysthet eliminera fler av de deporterade. Detta planerades särskilt för tjetjenernas räkning, eftersom det var Stalins uppriktiga önskan att förgöra hela folket. Men Sovjetunionen hade inte ett lika effektivt lagersystem som det nationalsocialistiska Tyskland. I de sovjetiska lägren dog människorna långsamt av hunger och sjukdom med mera. Kanske tyckte Stalin och Berija att tjetjenerna dog alltför långsamt, och som är känt förblev de obändiga också i koncentrationslägren.

60 procent dog

Professor Ivan Bilas, en krigshistoriker i det ukrainska parlamentets tjänst, hittade i de ryska statsarkiven de dokument som bekräftar dessa förfärliga historiedetaljer. Arkiv vilka naturligtvis är stängda för etniska tjetjener. I block nummer 9478, läda nummer 1375 återfanns dokumentationen om den tjetjenska elimineringsoperationen medelst gifter, gömda i de så kallade humanitära hjälpförpackningar som sändes till de deporterade. Arsenik avsett för vetemjöl och salt: ett gram för ett kilogram mjöl, tio gram för ett kilogram salt. Hexogen kom till användning för oljor och smör.

Faktum är att dokumenten kallade dessa ting "näringsmässiga överraskningar"!

Mer än hälften (60 procent) av alla tjetjener dödades under deportationen eller i Kazachstan. Men deras stolthet och drömmen om helig Frihet kunde inte skingras av kommunismens rena ondska och hänsynslösa grymhet. Inte heller i Gulagarkipelagens läger, vilket ryssarna mycket väl kommer ihåg, gav tjetjenerna upp inför tyranniet. De valde hellre döden än slaveriet. Denna enorma uthållighet höll den lilla nationen vid liv. Också minnet av det heliga hemlandet hölls vid liv, varför majoriteten av överlevarna och deras efterkommande återvände till Tjetjenien så fort de fick chansen efter Stalins död. Detta skedde 1956. Den blivande presidenten Dudajevs familj tillhörde dem som återvände.

Men inte ens under stalinismens mörkaste år förstördes hemlandet helt och hållet. Det mysteriösa Höglandet var själva det land som förblev till stor del orört av de ryska inkräktarna; därmed doldes många hemligheter och heliga platser, inklusive

kristen och islamisk mysticism, liksom forna sägner. Genom hela den sovjetiska eran har en liten del av de tjetjener som lyckades gömma sig i bergen vaktat Högländerna och deras helgedomar från ryska inkräktare. De ryssar som importerades till Tjetjenien var rädda för de många hämnare som vaktade Högländerna, och den ödsliga bergsnaturen beskyddade detta land från Röda armén och KGB.

Laar stödde Dudajev

När Sovjetunionen splittrades och när frihetens vind blåste också till Tjetjenien, trodde många att mardrömmen skulle vara över. Den tjetjenska republiken hade faktiskt några vänner som förstod landets situation, och tjetjenerna åtnjöt stor sympati bland många av de övriga nationer som hade befunnit sig under det ryska oket. Därför stödde framförallt baltiska och georgiska ledare tjetjenska aspirationer så mycket de kunde. Men endast ett land – Zviad Gamsachurdias Georgien – erkände det tjetjenska oberoendet. Dessutom stödde Estlands premiärminister Mart Laar (nu ledare för det liberal-konservativa partiet Isamaa) och chefen för estniska riksbanken Siim Kallas (nu ledare för Estlands libertarianska parti Reformierakond) Dudajev och den tjetjenska regeringen, genom att sälja alla rubler som kommit att bli urmodiga genom den estniska penningreformen till Itjkeria.

Den litauiske liberal-konservative statsmannen Vytautas Landsbergis har åtskilliga gånger orsakat vrede bland kommunister och ryssar genom att offentligt försvara kaukasierna. Dessvärre kunde inte någon av de baltiska staterna, trots deras sympatier, erkänna Tjetjenien eftersom de

Estlands förre premiärminister Mart Laar stödde Tjetjeniens framlidne president Dudajev. (Foto: Tommy Hansson)

BREV TILL CONTRA

"Reclaim the Streets" och "Krossa IMF"

Det svenska språket har berikats med två nya paroller; att försköna och rättfärdiga de rödbruna vandalerens gatukravaller. Det förstnämnda "skriet" insinuerar att allmänheten berövats sina gator, som de autnoma "välgörarna" skall återerövra. Den andra parollens mål är att vinna image av medömkan för de skuldsatta u-länderna. En skuld från 1970-talet med upphov i oljeländernas fabulösa vinster. Nyspråket används som vapen för att misstänkliggöra FN-organens världsomspännande hjälp som ondskefull "globalisering".

Under ett halvt århundrade har FN-organen motverkat finansiell instabilitet, medverkat till u-ländernas utveckling och återuppbyggnad av katastrofområden. Nu har de rödbrungröna autonoma upptäckt att FN och i synnerhet dess hjälpinstitutioner är kapitalistiska och bör "krossas". Att de under det gångna halvsekleket inte ens försökt skapa en icke-kapitalistisk motsvarighet, vittnar bara om hyckleriet och den kollektiva besattheten: att krossa...

År 1973 förlorade Egypten, påbackad av "frontstaterna", ytterligare att krig. Målet, att "kasta judarna i havet" ändade med braknederlag. Oljeshejkerna grep till oljevapnet. Genom vägran att sälja olja till demokratierna tiodubblades priset på rå-

var utsatta för alltför stor press från Ryssland och västvärlden.

Om ni befinner er på Domberget, Tallinns kapitolinska kulle, kan ni se den tjetjenska fanan mitt emot det estniska parlamentet. Där finns den tjetjenska republikens ambassad, mitt i hjärtat av Tallinn bland viktiga beskickningar såsom de som tillhör Finland, Lettland, Litauen, Ryssland, Förenta staterna...

Särskild anledning

Det finns en särskild anledning för de baltiska folken att vara tacksamma gentemot tjetjenerna. Det hänger ihop med att Dzjochar Dudajev, då en sovjetisk armégeneral, en gång var befälhavare för den sovjetiska flygbasen i Tartu i Estland, en av de viktigaste strategiska baserna för

olja. Dessa berg av petrodollar skulle förräntas i den demokratiska världshalvan. Bankerna var tvungna att låna ut mer pengar än det fanns låntagare till. I brist på säkra investeringsobjekt erbjöds tredje världens stater lån till olika utvecklingsprogram som aldrig förverkligades.

Enorma summor lånades utan krav på säkerhet eller kontroll. Följden blev att pengarna berikade de korrupta makthavarna eller konsumerades av redan privilegierade kretsar. Idi Amin skickade flygplan till London för dagliga inköp av delikatesser. "Kejsar" Bokassa investerade i guldtron smyckad med ädelstenar. Saddam Hussein bekostade biologiska vapen och krig mot sina grannar.

Här hemma främjade de lättlånade pengarna överbeläning av fastighetsimperier. När de rämnade fick staten träda emellan och skattemedel rädda vissa banker från kollaps. De rika oljestaterna som satte igång det hela blev skadeslösa.

Tredje världens diktaturer har av det kollapsade Sovjet gjorts till sakrosankta företrädare för den lidande mänskligheten. Medan vi alla vita kapitalistiskurkar påstods parasitera på folken i tredje världen.

Extremvänsterns hyckleri tog kyrkans Jubel 2000 på blodigt allvar. Varför skulle inte Svenska Kyrkan ta lite av imagen; den är ju minst lika barmhärtig som de autonoma, eller hur? *Marek Zyto*

sovjetväldet i Baltikum. När den sovjetiska regimen under Michail Gorbatsjovs ledning i slutet av 1980-talet gav order om att de baltiska frihetsrörelserna skulle krossas, vägrade Dudajev; den senare lät i stället estniska demonstranter ta basen i besittning. Därefter lämnade han armén och flyttade hem till Tjetjenien, där han valdes till president.

I Tartu kan ni, i dörröppningen till Barclay Hotel, se en marmorplatta som på estniska, tjetjenska och engelska informerar om att Dudajev, den tjetjenska republikens förste president, bodde och arbetade i detta hus 1987-91.

Fotnot: Deportationen av tjetjenerna med flera sovjetfolk under Stalin har beskrivits av Robert Conquest i boken *Den stora deportationen*, Surte 1972.

En lönsam bransch: Socialgeschäftet

Omhändertagande av barn har utvecklats till en lönsam bransch. Så lönsam att det finns betydande ekonomiska intressen i saken. Den som råkar i "socialödlornas klor" har ofta svårt att göra sig trodd – sådant händer ju inte i Sverige – men det händer i Sverige. Och många drar sig för att överhuvudtaget berätta vad som hänt. De drar sig tillbaka och isolerar sig socialt med många tragedier som följd.

Var är mitt barn ikväll? (sång: Einar Ekberg)*

Vissa människor klarar inte av att leva. Automatiken fungerar inte. Vissa människor lever på att utnyttja andra. Det blir stommen i deras liv. Så har det varit i tusentals år. Dessa människor har levt vid sidan av dem som lever på egen livskvalitet. De är många och lätta att känna igen, särskilt för en läkare.

Och om det hade fått vara så, så hade den här artikeln inte blivit till. För att ändra den treenigheten, så att de inbördes grupperna förskjuts mot det bättre, krävs nämligen oanade krafter och det var kanske det som Jesus trodde att han hade och troligtvis, det kan man nog se utan att behöva fråga påven, skulle världen varit mycket sämre om Jesus inte funnits. Men vad tänkte han när han gick här på jorden och såg bedrövelsen. Det får vi aldrig veta.

Albert Viksten*, den kände arbetarförfattaren, var enligt egen utsaga panteist, men han läste Bergspredikan, och i sina tusentals anföranden som alla gick ut på att blåsa liv i arbetarrörelsen, utgick han från Bergspredikan och det tyckte gamle kungen, Gustav VI Adolf, mycket om. För han var likadan, arbetarvän, plikttrogen och anspråkslös.

Statens våldsmakt – i "vällovligt syfte"

Men så fick det alltså inte vara länge till. Ytterligare en grupp människor utkristalliserade sig genom avknoppning för cirka fyrtio år sedan och hur det skall gå med detta vet vi inte än, men den förste som oroade sig, mig veterligen, var läkaren

Gustav Jonsson*. Han skickade en bok till mig i slutet av sextioalet och han var mycket orolig. Han gjorde inte alltid rätt, för gissningsvis fick han inte de resurser som han behövde, men han tänkte rätt och gör man det så har man kommit en bit på väg.

Varför var Gustav Jonsson så orolig? Jo, han såg farorna med att använda statens våldsmakt i "vällovligt" syfte under förövandningen att man sysslade med vetenskap till samhällets och människornas bästa. Charlataner skulle enligt Gustav, under alltför många år få chansen att berika sig själva på två vägar, själsligt och pekuniärt. Dessutom skulle tekniken gå att använda politiskt, grigorenkosyndromet* då man med lysenkoismen* som måttstock använde vetenskapliga trick för att straffa oliktänkande. En av världens största vetenskapsmän genom tiderna, Nikolaj Vavilov, bekämpade detta med stor energi. Han mördades av Stalin.

Moderna häxprocesser

Små uppstickare av denna teknik har säkert alltid funnits med eller utan "vetenskaplig" grund. Häxprocesserna på 1600-talet och inceststrättegångarna i 1980-talets Sverige.

Personliga intressen styr. Kyrkan hade intresse av att hålla folket på mattan och incestoterna såg chanser att göra snabba karriärer. En av de ledande advokaterna i Stockholm anser att cirka 300 domar avkunnades innan vi med politiska metoder fick stopp på galenskapen. Fäder tog livet

Namn och begrepp med asterisk ()
finns förklarade i slutet av artikeln*

av sig och särskilt ett fall, som jag som läkare fick insyn i, blev tragiskt.

Även ateister som Vilhelm Moberg citerade ibland Bibeln. "Må rätten flöda fram såsom vatten" (Amos 5:24). Vilhelm krävde att man satt tyst och lyssnade på honom och det är inte lätt att glömma vad han sade.

Ondskans departement gjorde den kände advokaten Lennart Hane till ett samlingsnamn på "fjärde ståndpunkten", som gjorde Gustav Jonsson så orolig 1970. Han tjänstgjorde då som klinikchef på Karolinska Sjukhuset och han såg att någonting höll på att hända, som skulle kunna skada folket på ett icke tidigare fantiserbart sätt. Långt vägre än häxprocesserna.

Ondskans departement omfattar mycket, en sorts sump som utan annan jämförelse kan liknas med Göran Perssons nya superdepartement. En sump som luktar förfärligt illa för den som kommer i närheten, men är osynlig för de flesta medborgare.

De som hamnar i den sumpen får ofta social fobi, dvs smiter undan även det som är uppenbart bra för dem själva.

Fienden, statens våldsmakt, får därmed ett allt starkare grepp, och om det som i så många fall gäller den egna familjen och därmed barn i det så kallade socialgeschäftet, "KinderGulag" enligt tidningen Der Spiegel, så drar man sig undan även de allra närmaste och hamnar i en fälla som man inte tar sig ur.

Även berömda och socialt starka kan råka ut för detta och jag brukar ta Alfred Krupp* som ett exempel. En av mina nära

vänner efter kriget. Efter att helt felaktigt ha dömts till fängelsestraff, men släppts efter mindre än halva tiden, så var han inte densamme, som tog över världens största företag efter sin pappa 1943. Han var ju bara sin fars son och alls ingen nazist. Han var också bara 35 år. Jag märkte att han ville umgås med mig, eftersom jag dels var från Sverige och dels läkarstuderande.

Journalisternas reaktion är viktig

Det jag kallar statens våldsmakt och som på sjuttioalet blev en integrerande del i palmeismen, och som grasserar i Sverige än idag femton år efter Palmes död, är en så vidrig företeelse att de som drabbas av den inte tror att de är i Sverige och de aningslösa medborgare som ryktesvis får del av galenskapen menar att det är falska rykten.

Först när man beskriver saken i en regelbundet utkommande tidning eller tidskrift, så inser de många att det är verklighet och många blir också mycket skrämda. Det har jag upplevt som läkare. Journalister har således stor makt. Makt över liv och död, vilket de inte alltid förstår.

Alfried Krupp menade att om det funnits tio journalister i Tyskland som Kurt Tucholsky*, så hade Hitler kanske till och med kunnat bli en nyttig person. Det gäller att hela tiden iakta maktens män och kvinnor och så fort en socialödda dyker upp för att omhänderta en fattig ensam moders barn, så skall man fråga sig om hon har bot eller byte i blicken.

Tusentals människor har skadats i den intellektuella och moraliska dynga som kallas socialgeschäftet, trots att tanken bakom lagstiftningen var god. Lagstiftaren tänkte nämligen inte på att mycket skulle hamna i ondskans departement. Hur skulle de kunna tro detta. Inte heller jag fattade förrän jag gick kursen i barnpsykiatri. Jag ville inte hämta ut mitt betyg. Det var för gale och jag ville inte detta, men i Gustav Jonsson fick jag en kompis och som klinikchef tyckte han som jag. Det var för svårt, bara ett fåtal skulle klara jobbet som barnpsykiater. Han tog liknelsen att göra en fullständig omusikalisk till violinist. Alla förstår att det inte går, men små barn blev en slit- och slängvara.

"Spräng de barnpsykiatriska klinikerna", sa Gustav Jonsson i en stort uppslagen artikel i Expressen 1970.

En violinist måste visa upp sig för folket och godkännas. Det behövde aldrig socialgeschäftets folk göra under de närmaste trettio åren och orimliga är de skador i den svenska folksjälens som man åstadkommit. Det som hade kunnat stoppas inom några år om samhällets kontrollorgan hade fungerat. Men journalisterna stod i kö för det politiskt korrekta och var någonstans i kön man stod, det visste man inte. Allt fler betydelselösa jobb med guldkant inrättades när landshövdingestolarna inte räckte till och folket blev en slit- och slängvara.

Slit och släng var just det motsatta mot vad Gustav Möller och Tage Erlander hade tänkt sig. Men Rickard Sandler* befarade redan 1917 i ett tal på Brunnsvik*, vad som komma skulle, om vi inte passade oss. Han var en av dem som varnade för Olof Palme, men varningen gick inte fram. Han hade läst Albert Vikstens bok från 1961. Valter Åman var en annan som fattade.

När Palme tog över 1969 låg arbetarrörelsen som en sårbar nyfödd som kunde utvecklas i vilken riktning som helst. Det hade kunnat gå bra.

Förklarande anmärkningar

Brunnsvik, LOs folkhögskola strax utanför Ludvika i Dalarna

Einar Ekberg (1905-1961), känd kyrkosång-

are, pingstvän

Piotr Grigorenko (1907-1987), sovjetisk general som degraderades till menig och splirrades in på mentalsjukhus sedan han uttalat sig för yttrandefrihet

Gustav Jonsson (1907-1994), barnpsykiater, känd som Skå-Gustav. Han var förespråkare för "fri barnuppfostran" och grundade "Barnbyn Skå".

Alfried Krupp (1907-1967), arvtagare till Krupp-koncernen, som en tid var världens största företag. Han tillträdde som chef för företaget mitt under Andra världskriget 1943. Han dömdes efter kriget till fängelse, men återinträdde på sin post 1953.

Trofim Lysenko (1898-1976) var genetiker. Han förespråkade teorin att förvärvade egenskaper kunde ärvas. Alla vetenskapliga studier har visat att detta är helt felaktigt, men tanken tilltalade Stalin och Lysenko kunde därför dominera sovjetisk genetik ända fram till 1964, med förödande resultat bland annat för växtförädling och husdjursavel.

Gustav Möller (1884-1970), främst känd som socialminister (1924-1926, 1932-1938 och 1939-1951).

Rickard Sandler (1884-1964), statsminister 1925-1926, flera andra statsrådposter både före och efter. Sandler var marxist och över-satte bland annat *Das Kapital* till svenska.

Kurt Tucholsky (1890-1935), tysk vänsterradikal författare. Han bodde under de sista sex åren av sitt liv i Sverige och är begravd i Mariefred.

Albert Viksten (1889-1969), välkänd arbetarförfattare och agitator

Omsorgen om våra barn har utvecklats till ett "socialgeschäft" – en verksamhet som ger stora förtjänster. Och stora förtjänster försvaras alltid av dem som gör dem.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställt av Tommy Hansson och Carl G. Holm. De som källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är en sammanfattning av originalkällan om inte annat markeras med citationstecken.

Miljöknäppisar i arbete

Under sensommaren kablades en sensationell nyhet ut över världens massmedier: istäcket över Arktis (Nordpolen) förklarades ha krympt så drastiskt, att det för första gången på 50 miljoner år (sic!) fanns "öppet vatten" i området i fråga. Miljöknäppisar av diverse schatteringar gnuggade händerna, eftersom uppgiften synes bekräfta deras ständigt tillyxade larmrapporter om den globala uppvärmningens effekter.

Kort tid efter uppgiftens offentliggörande kablades emellertid kompletterande information ut: isfria områden långt upp i polarhavet är ett normalt fenomen sommardag. Ronald Kwok vid den amerikanska rymdflygstyrelsen NASA citerades i en artikel från TT-AFP: "Isen smälter alltid på sommaren. Då uppstår sprickor som går att se även vid Nordpolen." Ett självklart konstaterande, kan tyckas. Så icke för oceanografen James McCarthy, som var den som gav upphov till smälthysterin; McCarthy uppgavs ha blivit "chockad" över att under en kryssning i Arktis ha sett isfritt vatten "så långt ögat kunde nå".

Problemet är bara, att långt ifrån alla medier som publicerar starkt överdrivna uppgifter om miljöns förstöring offentliggör dementierna. Ett sådant exempel på den svenska arenan var tidningen *Metro*.

Talet om att det var "första gången på 50 miljoner år" som Nordpolen varit isfri är slutligen – naturligtvis – bluff och båg. Inte ens Birger Schlaug var med för 50 miljoner år sedan och kunde iakta hur det såg ut vid Nordpolen. Det som i själva verket skedde för 50 miljoner år sedan var att is började bildas vid Nordpolen; havet hade dittills varit öppet.

Ett istäcke av dagens tjocklek uppstod först för omkring två miljoner år sedan. Därefter har varma och kalla perioder avlöst varandra.

Socialen svek

Under senaste sommarsemestern hade familjen Kaspersson från Göteborg oturen att bli bestulen i Danmark och bli av med hela reskassan. De lyckades ta sig tillbaka till Sverige över Öresundsbron "på krita". Mitt i natten anlände de till Malmö och begärde hjälp hos socialjouren i sin utsatta situation. Familjen Kaspersson hade emellertid vänt sig till fel instans:

–Ni får klara er bäst ni kan, blev nämligen svaret från socialjouren som inte tog någon hänsyn till att det fanns ett minderårigt barn i familjen. Familjen hade campat ett par nätter på Møen och kom därefter till Odense på Fyn, där de besåg sevärigheter och intog middag. Därefter, var det meningen, skulle man fortsätta till Legoland. När de kom tillbaka till den parkerade bilen vid sjutiden på kvällen var den länsad på allt av värde inklusive reskassa och betalkort av olika slag.

Visst, det är oförsiktigt att lämna värdesaker av beskrivet slag kvar i bilen. Men ändå. Svenska turister som råkar ut för obehagligheter kan tydligen inte räkna med de sociala myndigheternas välvilja. Åtminstone inte om de har oturen att hamna i Malmö mitt i natten.

(Göteborgs-Posten)

Miljöbyråkrati

Sverige skall, som alla vet, städse vara ett

miljömässigt föredöme. Det innebär dock inte att den sedvanliga byråkratins kvarnar har undergått någon uppsnabbningsprocess. Snarare tvärtom. Se bara på följande exempel, hämtat från Borås. Det kommunala Borås Energi önskade vinna tid och skickade en ansökan om ny flispanna avsedd för Rya värmekraftverk till länsstyrelsen i stället för miljödomstolen (som i fjol ersatte koncessionsnämnden). Man utgick från att detta var fråga om en enkel utbyggnad som det inte fanns särskild anledning för miljödomstolen att granska.

Men länsstyrelsen skickade av olika skäl ärendet vidare till miljödomstolen. Den senare skickade genom chefsrådmann Claes Kristensson tillbaka ett utlåtande med meningen, att det inte torde finnas någon laglig grund för länsstyrelsen att överlämna ärendet. Kristenssons slutkläm lyder så: "Miljödomstolen återsänder därför utan ytterligare åtgärd handlingarna till länsstyrelsen, som torde ha att fatta de beslut som yrkandena i ansökan påkallar."

På länsstyrelsen rådde osäkerhet om man skulle behandla ärendet eller inte. Det bästa vore kanske att kontakta miljödomstolen och få ett så direkt svar som möjligt, vilket nog inte är särskilt svårt då länsstyrelsens miljöprövningsdelegation och miljödomstolen finns i samma hus i Borås.

Tokvänstern hyllar Trotskij

Leo Trotskij (1879–1940) slogs ihjäl med en ishacka av en Stalin-agent 1940. Det har lett till missuppfattningen, att Trotskij

var en frihetskämpa som föll offer för Stalins kommunistiska sovjetdiktatur. Sanningen är emellertid, att Trotskij visserligen var emot Stalins diktatur men endast förespråkade en annan sorts kommunism än den forna revolutionskollegan Stalin.

Trotskijns mest högljudda svenska hejar-klack hittar vi i dag i det så kallade Rättvisepartiet socialisterna, vilket kan beskrivas som renodlad tokvänster i 2000-talstappning. Partiet har bland annat gjort sig känt för mötesstörningar, våldsamma demonstrationer och ockupation av politiska lokaler i olika kommuner. Valframgångarna lyste dock helt med sin frånvaro 1998.

I syfte att högtidlighålla mordet på Trotskij arrangerade Rättvisepartiet socialisterna under sensommaren möten på en rad platser i Sverige – Kiruna, Boden, Örnsköldsvik, Sundsvall, Örebro, Stockholm, Södertälje, Norrköping, Göteborg, Helsingborg, Lund med flera platser. Bland talarna märktes Per O. Johansson (Örnsköldsvik) och Laurence Coates (Söder-

lutionen" och likgiltighet inför människoliv hade Sovjetunionen med Trotskij vid rodret sannolikt tagit livet av minst lika många sovjetmedborgare som Stalins rike.

Sänkta alkoholskatter ökar statens inkomster

Tre nationalekonomer, professor Björn Lindgren samt Petter Lundborg och Anna Holmström, har analyserat konsekvenserna av EUs införselregler för alkohol. Vissa lättnader har ju skett redan nu, men en full anpassning till EU-reglerna ska genomföras 2004. Det innebär att det blir fritt att per resa ta in 10 liter sprit, 20 liter starkvin, 90 liter vin och 110 liter starköl. Det måste understrykas att det inte är fråga om "taxfree" utan om drycker som beskattats i andra EU-länder. Men eftersom skatterna är betydligt lägre i andra EU-länder kommer det för många löna sig att ta med sprit, vin och öl vid utlandsresor. I vissa fall kanske hela resan kan betala sig genom inköpen.

För närvarande pågår en intern diskussion i regeringen mellan finansminister Bosse Ringholm (nykteristen som vill sänka skatterna för att få in mer pengar till staten) och socialminister Lars Engqvist (som är vinkännare), som inte tycker att det behövs några skattesänkningar.

Ekonomernas analys är dock klar. De har analyserat så kallade pris- och inkomstelasticiteter (som mäter hur mycket konsumtionen ändras om priserna eller inkomsterna ändras) och tagit hänsyn också till den svarta marknaden för sprit. Samt till kostnaderna för transporter. Med nuvarande regler (15 liter starköl per resa) lönar det sig till exempel att åka till Helsingør för att handla öl om man bor högst 14 mil från Helsingborg. Med de nya reglerna från 2004 lönar det sig hela 32 mil från Helsingborg (förutsatt att man köper en genomsnittlig årskonsumtion av starköl, i själva verket skulle reglerna tillåta inköp av tre års normalkonsumtion, men så mycket ryms knappt i en normal personbil).

De nya EU-reglerna innebär ingen ökning av konsumtionen av alkohol, bara en förflyttning av inköpen till Danmark. Privatimporten av starköl skulle öka med 50 procent, men systemets försäljning minska med lika mycket (i liter räknat). Importen av vin skulle öka med 90 procent och starkspriten med hela 145 procent. De svenska skatteintäkterna skulle minska

med 5,1 miljarder kronor per år.

Skulle skattesatsen sänkas så att hälften av skillnaden mellan danska och svenska priser eliminerades skulle många fler handla sin alkohol hemma i Sverige och det skulle mer än väl kompensera staten för de sänkta skattesatserna. Förlusten för statskassan skulle bara bli 4,6 miljarder. Alkoholkonsumtionen skulle i det här fallet öka med cirka 5 procent. Forskarna anser inte att svartspritförsäljningen skulle minska nämnvärt. Visserligen köper folk hellre "vit" än "svart" sprit, men prisskillnaden mellan svartspriten och den nya prisnivån i Sverige skulle inte nämnvärt påverka volymerna.

Skulle man gå hela vägen till dansk prisnivå skulle genomslaget av de sänkta skatterna bli större. Statens inkomster skulle sjunka med 6,7 miljarder, alltså mer än om skattesatserna hölls oförändrade. Konsumtionen skulle öka med 10 procent medan prissänkningen skulle vara tillräckligt stor för att minska svartspriten med 7 procent.

Vänstern avslöjar sig – fängelshålor nästa

Vänsterns Solidaritetsforum (VSF) är Vänsterpartiets organisation för att förmedla statliga bidrag till demokratiutveckling (alla partier får en slant – sammanlagt 16 miljoner på ett år – för att backa upp meningsfränder i andra länder). VSF skriver: "Våren 1999 hade VSF besök av en delegation från Kuba. Bakgrunden till detta besök är USA:s krigföring på alla områden utom militärt mot Kuba. Delegationen diskuterade vid olika seminarium demokratifrågor ur olika aspekter. Syftet var att få igång en diskussion kring USA:s blockad och demokratis framväxt. För att gå vidare och fördjupa denna diskussion skall nu kubanernas besök följas upp med ett svenskt besök. Gruppen skall ha företrädare för VSF, Vänsterpartiet samt representanter för svensk samhällsforskning och där studera *den typ av demokratiskt system Kuba har*" (vår kursivering).

VSF skickade senare partistyrelseledamoten i Vänsterpartiet, Vilmer Andersson, till Kuba. Inte heller han anser att Kuba är en diktatur. "Det är en form av demokrati med hemliga val" säger Vilmer Andersson till Sydsvenska Dagbladet. Nu vet ni vad Vänsterpartiet menar när man uttalar att partiet är "demokratiskt".

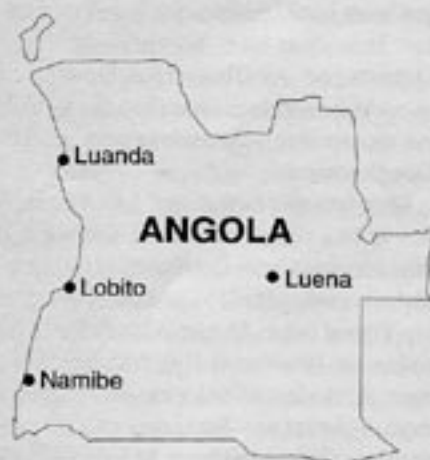
tälje). Temat var "His ideas will never die".

Utan Leo Trotskijns revolutionära förmåga hade bolsjevikrevolutionen med Lenin som huvudarkitekt aldrig överlevt. Trotskij var också den som byggde upp och ställde sig i spetsen för Röda armén under den kritiska tiden åren närmast efter kommunisternas statskupp i slutet av 1917. Det är viktigt att minnas, att Trotskij på intet sätt stod Lenin eller Stalin efter i revolutionärt nit – med sitt obevekliga förespråkande av "den permanenta revo-

UTLANDS-NYTT

Lärarstrejk i Angola

Allt sedan striderna mellan den angolanska MPLA-regimen och befrielse rörelsen UNITA fortsätter kan omvärlden notera, att inte alla landets problem är krigsrelaterade. Således har lärarna i fyra av Angolas 18 provinser gått ut i strejk som en protest mot landets eländiga skol-situation. Lärarna får nästan ingen utbildning alls och har mycket låga löner eller inga löner alls.

Brittiska BBC har utgående från lokala rapporter konstaterat, att skolorna i provinserna Huila, Bie, Malanje och Kwanza Sul varit helt paralyserade. Det katastrofala läget understryks av statistik från FN som visar, att Angolas utbildningssystem är ett av de sämsta i världen – hälften av alla vuxna beräknas vara analfabeter. FN-organet UNICEF beräknade att nära hälften av alla angolanska barn var borta från skolan under 1999.

Kennedy i blåsväder

Patrick Kennedy, demokratisk ledamot av representanthuset från Rhode Island och ordförande i det demokratiska partiets kampanjkommitté för kongressen, har anklagats för att ha överfallit den 58-åriga kvinnliga säkerhetsvakten Della Patton under en säkerhetskontroll på Los Angeles internationella flygplats, där de båda kontrahenterna blev oense om Kennedys bagage. Den video som offentliggjorts av flygplatspersonalen visar varför den 32-åriga Kennedy velat tysta ner vad som tilldrog sig – den kortväxta kvinnan försvarade sig nämligen med framgång mot den 32-åriga slagskämpen!

Kennedy, kallad "Patches" bland vännerna, har under senare tid dessutom kritiserats för att han ogärna debatterar med republikanska representanter. Han har således vid flera tillfällen uteblivit från debatter utan att i förväg ha meddelat sin frånvaro. Jämväl har Kennedy råkat i blåsväder på grund av den kritik lagexperter riktat mot honom för att han stämt den republikanske "inpiskaren" Tom DeLay, Texas i en civil lagsökning för "systematisk utpressning" med det föregivna syftet att tillföra den republikanska partikassan stora penningssummor. Stämningsansökan anses vara illa underbyggd och mer motiverad av politiska än juridiska skäl.

Patrick Kennedy är son till senator Edward Kennedy. Han anses av många bedömare ha nått den demokratiska partitoppen enbart på grund av sin familjebakgrund. (*The American Spectator, Arlington*)

Förtrycket i Turkmenistan

Vi har i dessa spalter flerfaldiga gånger tagit upp angrepp mot religionsfrihet och andra mänskliga fri- och rättigheter i olika länder. Nu är det dags att rikta sökarljuset mot den forna sovjetrepubliken Turkmenistan. Situationen där har bland annat tagits upp i det norska stortinget av Framskrittspartiets Dag Danielsen, men veterligt ännu ej i Sveriges riksdag.

I Turkmenistan har det kommunistiska förtrycket från sovjettiden förts vidare i andra former. Politiska och civila rättigheter åsidosätts eller ignoreras helt. Religionsfriheten kränks på grovsta sätt. Sedan 1997 har de muslimska myndigheterna genomfört en systematisk förföljelse av evangeliska baptister – avbrutna gudstjänster, konfiskering av litteratur, arresteringar, fängslanden och brutalitet som gränsar till tortyr. Allt i regi av den nationella säkerhetskommittén, KNB. Nästan alla icke-turkmenska samfundsledare har blivit deporterade till Ryssland eller Ukraina. Ett par av de inhemska pastorer som råkat illa ut är Rahim Tashov och Shokhrat Pirijev.

Ett äkta par från Jehovas vittnen kunde vid en internationell hearing i Washington i mars berätta om ohygglig behandling. Huvudpersonen blev svårt misshandlad och fick skador på hörsel, rygg och mage. Man försökte också med en ny metod:

homosexuell våldtäkt. Motstånd ledde bara till ytterligare misshandel.

Frågan är vad det internationella samfundet gör. EU kan straffa mönsterdemokratin Österrike därför att landets regeringsunderlag inte behagar de känsliga européerna, men en regering som den turkmeniska med dess omänskliga metoder lämnas i fred och ro.

(*Ropet fra Øst, Oslo*)

Rysen åter i Afghanistan?

Den ryske presidentens talesman för kriget i Tjetjenien, Sergej Jastrjembkskij, har hävdade att ryska underrättelsekällor har bevis för att Afghanistans talibanregim bistår de tjetjenska rebellerna med vapen och soldater. Därför, sade talesmannen, kan man inte utesluta "möjligheten av preventiva aktioner [mot Afghanistan] om ett verkligt hot mot Rysslands nationella intresse utvecklas".

(*Soldier of Fortune, Boulder, CO*)

Tillbaka till Turkiet...

På ön Imrali i Turkiet sitter en prominent fånge vid namn Abdullah Öcalan. Det har han gjort ända sedan han greps av turkiska säkerhetsstyrkor, ställdes inför rätta och dömdes till döden för terroristverksamhet. Det var en rättvis dom, ty Öcalan är personligen ansvarig för att tiotusentals människor dött som en följd av det turkiska marxistkommandot PKKs terrorverksamhet. Och det är inte bara turkiska soldater som dött genom PKKs terror – också civila män, kvinnor och barn har skjutits och sprängts i luften, liksom oliktänkande inom PKK.

Öcalans metoder har nått också Sverige. I mitten av 1980-talet mördades Enver Ata och Cetin Gungör i Uppsala respektive Stockholm inom ramen för PKKs krig mot dissidenter i de egna leden. 1987 beslutade Öcalan att alla människor i Kurdistan som inte är PKK-medlemmar skulle mördas. 1993 utlyste dock Öcalan en "vapenvila" och uttryckte sin önskan att få återvända till Turkiet. Vilket alltså beviljades, men kanske inte på det sätt terrorledaren Öcalan tänkte sig...

Tibetan dödades

Kinesiska säkerhetsstyrkor misshandlade en tibetan som skulle försöka byta ut den kommunistkinesiska flaggan mot en tibetansk i Tibets huvudstad Lhasa så illa, att han avled av sina skador. Tibetanen hade virat sprängmedel runt kroppen och för-

sökte genomföra flaggbytet utanför det berömda Potalapalatset. Han lyckade visserligen hala den gul-röda kommunistflaggan men greps av säkerhetspolisen innan han hade möjlighet att hissa den tibetanska flaggan. Mannen misslyckades därefter med att spränga sig själv i luften men misshandlades enligt exiltibetaner i London så brutalt av de kinesiska råskinnen att han avled av sina skador.

Kineserna knäckte mannens hand- och fotleder och dunkade hans huvud mot en bil innan de förde bort honom för fortsatt misshandel. Mannen avled senare på ett sjukhus, ännu en i raden av tibetanska martyrer för frihetens sak.

Castros hopplösa Kuba

Det amerikanska embargot (någon "blockad" finns inte) mot Kuba är på väg att luckras upp. Den politiska vindkäntringen beror dock inte på att förhållandena på Kuba skulle ha blivit bättre, ty Castros hopplösa kommunistdiktatur med ofrihet och materiellt elände består. Den kubanska kommunistregimens reformer är i bästa fall halvhjärtade. Visserligen har i princip alla ekonomiska sektorer öppnats för utländska investeringar, men de utländska företagens verksamhet är omgärdade av alltför många restriktioner – företagen får exempelvis bara anställa personer som fått klartecken från Castros regim.

Med tanke på den kubanska regimens obofärdighet är det därför ingen tillfällighet att Kubas BNP 1999 var 20 procent lägre än tio år tidigare. Utländska såväl som kubanska bedömare har dragit slutsatsen, att Castro måste öppna den kubanska ekonomin inte bara för utlänningar utan även för kubaner! I Kuba finns en inre blockad som kraftigt hämmar människornas initiativförmåga och skaparkraft.

Det är inte det amerikanska embargot (som i vilket fall som helst är på fallrepet) som är det största problemet för Kuba. Det är en oduglig statsledning som förlitar sig på en omänsklig och otidsenlig ideologi.

Valpanik i Hollywood

Hollywoods megastjärnor har drabbats av panik inför möjligheten av en seger i presidentvalet för republikanen George W. Bush. Längst har av allt att döma Alec Baldwin – mannen med två ansiktsuttryck – gått då han deklarerat, att han kommer att emigrera om Bush blir president.

Demokraterna (med åsnan som parti-symbol) har fullt stöd i Hollywood

De synnerligen välbetalda megastjärnorna har överträffat varandra i pinsamt svammel om Al Gores förträfflighet och Bushs oduglighet, varav en del skett hos pratshowvärdarna David Letterman och Jay Leno vilka tycks tävla om att överträffa varandra i fjäsk för Gore-kampanjen och även Hillary Clintons senatskampanj. När Gore gästade Lettermans show hade Lettermans personal till och med skrivit skämtet åt honom!

Under Bill Clintons tid i Vita huset lade presidenten sig särskilt vinn om att göra sig populär bland filmkändisarna och var synnerligen frikostig med inbjudningar till Vita huspartyn. Det finns förstås många likheter mellan Clintons och filmstjärnornas livsstilar – drogbruk, sexuell lösläpphet, ytlighet. Känner vi Alec Baldwin rätt så är det risken att stå utanför de glamorösa festerna i Vita huset mer än något annat som får honom att flippa ur.

De enda republikanskt orienterade filmstjärnorna vi på rak arm kan erinra oss är Arnold Schwarzenegger och Charlton Heston.

Den senare är en enormt populär ordförande i National Rifle Association (NRA). Österrikaren Schwarzenegger tillhör för övrigt FPÖ-lodaren Jörg Haiders nära vänner.

Douglas in – Stevens ut

Den legendariske amerikanske filmskådespelaren Kirk Douglas, som egentligen heter Issur Danielowitz, besökte i somras Jerusalem som borgmästare Ehud Olmerts gäst. Av Olmerts fick Douglas en utmärkelse som tack för att han bidragit till ett sportcenter i Jerusalem som nu bär Douglas namn.

Men inte alla "kändisar" från västvärlden är lika välkomna i Israel. Dit hör den engelske musikern Cat Stevens (med grekiskt-svenskt påbrå) vilken numera kallar sig Yussuf Islam. Denne anlände för en tid sedan till Israel med flyg från Frankfurt men skickades tillbaka av de israeliska myndigheterna. Regeringens pressavdelning informerade om att Stevens 1988 donerade en stor summa pengar till den islamistiska terroriströrelsen hamas.

Cat Stevens-Yussuf Islam gjorde även ett försök 1990 att tillsammans med sin son komma in i Israel men misslyckades då också.

(Menorah, Stockholm)

Det saknas behöriga lärare i våra skolor.

Kalla krigets hjältar:

Av Tommy Hansson

Casey väckte CIA ur törnrosasömnen

William J. Casey (1913–87) ledde Ronald Reagans framgångsrika valkampanj, som ledde till att Reagan segrade i presidentvalet 1981. Reagan utnämnde därpå Casey till chef för underrättelse-tjänsten Central Intelligence Agency (CIA). Som sådan kom "Wild Bill" Casey att på ett mycket aktivt sätt medverka till att västsidan vann det kalla kriget. Han avled i hjärncancer 1987.

William Joseph Casey var Director för CIA under åren 1981 till 1987. Casey försökte väcka CIA ur den törnrosasömn organisationen varit försänkt i sedan det tidiga 1970-talet och måste till stora delar sägas ha lyckats med denna uppgift. Ironiskt nog är han emellertid mest känd för sin inblandning i den så kallade Iran-Contras-affären. Och efter Caseys tid återgick saker och ting till det gamla.

Casey föddes den 13 mars 1913 i Elmhurst, New York; liksom Reagan kom han från en familj med irländsk bakgrund. Han avlade akademiska examina vid Fordham University 1934 och Saint John's University Law School 1937. I stället för att ägna sig åt advokat- eller juristyrket valde Casey att arbeta för ett privat företag som publicerade sammanfattningar av federala regelsystem och skatteärenden. Casey visade sig ha en särskild talang för att plöja igenom voluminösa luntor informationsmaterial och få fram det som var viktigt. 1950 lämnade Casey firman och grundade ett framgångsrikt företag i samma bransch som slutligen gjorde honom till en rik man. Specialiteten var att, praktiskt taget på nolltid, författa praktiska vägledningar i revisions- och skattefrågor. Casey anses ha myntat uttrycket *tax shelter* (svensk motsvarighet "skatteparadis").

Utnämndes av Nixon

Det var under Andra världskriget, närmare bestämt 1943, som Casey knöts till Office of Strategic Services (OSS), CIAs föregångare. Han ledde på ett framgångsrikt

William "Wild Bill" Casey vittnar i de rättsliga förhandlingarna i den så kallade Iran-Contras affären. Casey gjorde stora insatser för friheten som CIA-chef 1981–87.

sätt ett nätverk agenter vilka hoppade fallskärm in i Tyskland med uppgift att via radion skicka tillbaka information om allierade bombmål. Casey ansåg visserligen att hans krigstida tjänstgöring var det mest spännande han dittills gjort men återvände ändå till New York och sina lukrativa finansiella aktiviteter; Casey var en chansstagande kapitalist som investerade i en rad innovativa projekt. Han var skicklig på att skapa en personlig förmögenhet men gjorde sig också känd för sina snabba och mindre nogräknade metoder. När han blev stäm – vilket han blev med jämna mellanrum – betraktade han detta som en kalkylerad yrkesrisk.

Det var först i mitten av 1960-talet som Casey kände sig beredd att engagera sig politiskt. 1966 förlorade han ett val till den amerikanska kongressen och 1968 bidrog han med betydande summor till Richard M. Nixons framgångsrika presidentvalskampanj. Casey belönades 1971 av Nixon för sina insatser genom att bli utsedd till ordförande i Securities and Exchange Commission (SEC). Utnämningen möttes av kritik, men Casey överraskade sina kriti-

ker inom Nixon-administrationen genom att på ett aggressivt sätt upprätthålla värdepapperslagarna och därmed freda administrationen från kongressens undersökningskommissioner.

I själva verket var Casey så nitisk att han höll på att få en särskild Watergate-åklagare över sig i sina ansträngningar att försvara Nixon-administrationens göranden och låtanden.

Efter sina tjänster för SEC tjänade Casey en kort tid som biträdande utrikesminister med ansvar för ekonomiska ärenden. Här var det svårt för Bill Casey att få så mycket gjort, eftersom hans chef – utrikesminister Henry Kissinger – dels var ointresserad av ekonomi, dels misstänksam gentemot Casey på grund av dennes personliga band med Nixon. 1974 gick Casey vidare i sin regeringskarriär genom att för en tid av 20 månader vara chef för den amerikanska Export-Import Bank.

Reagans kampanjledare

Efter ett halvt decenniums bortovaro från politiken dök Bill Casey upp igen 1980 som högeffektiv ledare för Ronald Rea-

Under den sovjetiska ockupationen av Afghanistan såg CIA-chefen Bill Casey till att de afghanska motståndskämparna fick bland annat Stinger-missiler till sitt förfogande.

gans presidentvalskampanj. Casey kom in i bilden sedan Reagans medtävlare om den republikanska presidentkandidatsnomineringen, George Bush, överraskande besegrat Reagan i nomineringsmötet i Iowa i det inledande skedet av det republikanska partiets nomineringsprocedur. Fram till dess hade Reagans kampanj letts av senator Paul Laxalt, Nevada. Casey fick till uppgift att strama upp Reagans kampanj. Utan att egentligen vara intresserad av politisk strategi utövade Casey det yttersta ansvaret för kampanjen, samtidigt som han gav sina närmaste medarbetare betydande handlingsutrymme.

Det anses att det främst var Casey som från Bushs misslyckade valkampanj lockade över James A. Baker – senare Bushs utrikesminister – till Reagan-lägret. Under Reagan-kampanjen drev Bill Casey en underrättelseverksamhet på privat basis i syfte att utröna, huruvida den sittande presidenten Jimmy Carter och hans administration planerade en ansträngning i sista minuten att befria den amerikanska gisslan som hölls vid den amerikanska ambassaden i Teheran av den iranska regimen under ayatollah Khomeini.

Som belöning för sina avgörande insatser till förmån för Reagan-kampanjen utsågs William "Wild Bill" Casey till Director för Central Intelligence Agency (CIA), en post Casey åträtt sedan 1960-talet. Hans inställning till hemligt underrättelsearbete hade präglats under tiden

vid OSS under kriget, då verkligheten inte lämnade mycket utrymme över för att se läget annat än i svart och vitt. Det var en inställning som skulle visa sig både lämplig och fruktbar under det kalla krigets slutskede. Guvernör Ronald Reagan hade på 1970-talet kommit att inse, att det kalla kriget var en strategisk kraftmätning mellan det goda och det onda, överfört på den globala politikens område. Reagan var fullt och fast övertygad om att onskans representant i sammanhanget – Sovjetunionen – innerst inne var svag och fullt möjligt att besegra.

William Joseph Casey sympatiserade med den inställningen och kom följaktligen att spela en avgörande roll i det kalla krigets slutskede.

"Den mumlande nejlikan"

Casey beskrivs av den private underrättelsemannen Brian Crozier i boken *Free Agent. The Unseen War 1941–1991* (Storbritannien 1993) på följande sätt (sidan 93): "Han var en lång, gämlig man och en långsam talare, och en gång presenterades han av Frank Barnett som 'den mumlande nejlikan'." I det uttrycket ligger förståelsen att hos Casey fanns en ideell inställning: "Röda Nejlikan" var kodnamnet för en aristokratisk, brittisk hemlig agent som räddade förföljda människor undan giljotinens blodiga härjningar under Franska revolutionen. Bill Casey förstod att kombinera sin idealism med känsla för

praktisk handling, enligt kritikerna gränsande till hänsynslöshet.

När Jimmy Carter utnämnde amiral Stansfield Turner till CIA-chef så var det med avsikten att den amerikanska underrättelsetjänsten skulle ändra karaktär: passivt samlande av underrättelser och analys skulle prioriteras på bekostnad av aktiva och ibland brutala åtgärder. Tjänsten blev enligt en bedömare "mer byråkratisk och mindre entusiastisk". Casey hade föresatt sig att återgå till den tidigare aktivismen och att av CIA skapa ett potent redskap i det kalla krigets tjänst.

En av CIA och Casey prioriterad uppgift blev att skaffa fram ekonomiskt och militärt stöd till de antikommunistiska/muslimska gerillarörelserna i Afghanistan, vilka utkämpade en skoningslös kamp mot den sovjetiska ockupationsmakten. Det hemliga kriget i Afghanistan blev det största militära åtagandet för USAs del sedan Vietnamkriget. Och såväl den allmänna opinionen som USAs lagstiftande församling var med på noterna: kongressen trefaldigade Caseys ursprungliga begäran om penningmedel till de afghanska rebellerna! Däremot var man av någon anledning mindre entusiastisk inför Reagan-administrationens strävan att bistå motståndsrörelsen Contras i Nicaragua. 1982 klubbade således det första så kallade Boland-tillägget igenom, med förbud för CIA att bistå Contras i dess kamp mot den sandinistiska marxistjuntan i Managua.

När Casey sökte kringgå förbudet röstade kongressen igenom en ännu tuffare lagstiftning nästkommande år.

Iran-Contras

Spänningen mellan Reagan-administrationen å ena sidan och en majoritet av den amerikanska kongressen å den andra blev grogrund för den så kallade Iran-Contraskandalen, som avslöjades i november 1986. Det är ännu intill denna dag inte fullt klarlagt vad som verkligen hände. Enligt *Encyclopedia of World Biography* (USA 1998) var huvudpunkterna i den uppmärksammade affären dessa (sidan 352):

"...i juli 1985 gav Reagan order om en operation för att se huruvida Förenta staterna kunde sälja vapen till Iran i utbyte mot frigivning av amerikansk gisslan som hölls i Libanon av iransk-kontrollerade shia-muslimska extremister. Det fanns också förhoppningar om att bygga broar till Irans moderater. Planen var ett brott mot den amerikanska politiken som för-

bjöd vapenförsäljning till Irans Khomeini-regim. Utrikesminister George P. Schultz och försvarsminister Caspar W. Weinberger fick reda på det och avfärdade det som absurt. Men Reagan och hans nationelle säkerhetsrådgivare, Robert McFarlane, blev intresserade och planen fick klartecken."

McFarlanes assistent, överstelöjtnant Oliver North – en dekorerad Vietnamveteran – fick en central roll i operationens intrikata och komplicerade turer. Det väckte skandalartad uppmärksamhet när det framgick att North under affärens efterspel ljugit under ed i syfte att skydda president Reagan. (North gjorde flera år senare ett misslyckat försök att bli invald i den amerikanska senaten och är i dag en uppskattad, konservativ radiopratare).

Det var alltså Nationella säkerhetsrådet, inte CIA, som spelade den största rollen i Iran-Contras-affären vilken gav upphov till omfattande rättsliga undersökningar av en särskilt utnämnd åklagare och ledde till att flera personer dömdes för brottslig verksamhet. William Casey vittnade om att CIA endast spelat en understödande roll och att han själv inte kände till alla detaljer. Det förutsattes att, och där skall Casey enligt vissa bedömare ha spelat en viktig roll, en del av pengarna från vapenförsäljningarna till Iran skulle gå till Contras i Nicaragua. Crozier skriver följande om denna historia (sidorna 185-186): "...jag fann alltid Ollie [Oliver North] upplysande och artikulerad, men tyvärr gjorde han inte mig delaktig i sitt förtroende angående hans del i Caseys plan att skaffa pengar till de nicaraguanska *Contras* genom vapenförsäljningar till Iran."

Reagandoktrinen

Under Ronald Reagans åttaåriga tid som amerikansk president myntades vad som kommit att kallas Reagan-doktrinen: anti-kommunistiska motståndskämpar på olika håll i världen skulle få amerikanskt stöd som ett led i kampen mot "Ondskans imperium", Sovjetunionen. Ibland var den målsättningen förenad med icke obetydliga problem, exempelvis en gensträvig amerikansk kongress. Exemplet Nicaragua är redan nämnt, El Salvador var ett annat. Också när det gällde andra av slagfälten i det kalla krigets slutskede – Afghanistan, Angola, Moçambique – hade Reagan-administrationen och icke minst Bill Casey ambitionen att bistå frihetskämparna.

Med Bill Caseys fulla stöd försåg CIA de afghanska rebellererna med avancerad vapenutrustning inklusive Stingermissiler, vilka kunde avfyra av enskilda soldater från portabla avfyringsanordningar. Dessa vapen ledde inte till att de sovjetiska ockupanterna led ett militärt nederlag, men väl till ett militärt dödläge: ingendera sidan kunde vinna kriget på slagfältet. När Sovjetunionens ledare Michail Gorbatsjov insåg detta kallade han hem de sovjetiska styrkorna från Afghanistan.

I Angola och Moçambique gick det inte lika lätt. De organisationer som motsvarade rebellererna i Afghanistan hette UNITA (Angola) och RENAMO (Moçambique). Först 1985 avskaffade den amerikanska kongressen tidigare lagstiftning (Clark-tillägget) som omöjliggjort stöd till UNITA-rebellererna, vilka bekämpade den marxist-leninistiska MPLA-regimen. RENAMO, som Reagan ville hjälpa i dess kamp mot den marxistiska Frelimo-regimen, motarbetades aktivt på västsidan av

dem som inte delade Reagans klarsyn, bland annat Storbritanniens regering där utrikesminister Peter Carrington lade upp riktlinjerna. En nyckelroll i sammanhanget spelades av den negativa västliga inställningen till Sydafrika, som bistod rebellererna i Angola och Moçambique. Sydafrika hade vad beträffar såväl strategiskt läge som råvarutillgångar en viktig position på den fria världens sida i det kalla kriget. Väst förmådde dock aldrig bortse från Sydafrikas i och för sig motbudande rasåskilnadspolitik till förmån för en mer rationell politik.

Inte ens den effektive William Joseph Casey lyckades tillförsäkra UNITA och RENAMO det stöd de hade förtjänat (UNITA finns alltjämt kvar medan RENAMO upplöstes sedan regeringen gett upp marxismen och öppnat vägen för marknadskrafterna – liksom för RENAMOs tidigare ledare att delta i beslutsprocessen i landet). Casey dog 1987 i hjärncancer och efterträddes som CIA-chef av domaren William Webster, fram till dess chef för den federala polisen FBI. Det innebar en återgång till den roll som CIA haft under Stansfield Turner: organisationen skulle nu undvika "skandaler" och därför avhålla sig från hemliga operationer. Varken George Bush eller Bill Clinton fann anledning att ändra på detta, medan däremot FBI kommit i blickpunkten genom sina våldsamma inhemska operationer i exempelvis Waco och Ruby Ridge.

Vilken roll CIA kommer att få i en eventuell George W. Bush-administration är naturligtvis omöjligt att veta. Det är i varje fall knappast troligt att någon ny William J. Casey kommer att uppstå. ☪

Feminismen skapar kris i USAs försvar

USAs krigsmakt befinner sig i kris. Det beror inte på otillräckliga ekonomiska anslag eller brist på högteknologisk utrustning. Det beror inte ens på att Förenta staternas överbefälhavare de senaste åtta åren varit en antimilitaristisk president som under sin marijuanarökande ungdom smet undan Vietnamkriget och under början av sin ämbetsperiod i Vita huset ville ge klartecken för praktiserande homosexuella i USAs krigsmakt.

Det beror, menar kritikerna, till största delen på att det politiska och militära eta-

blissemanglet i den politiska korrekthetens tecken envisas med att vilja ha kvinnor i stridande befattningar.

Alla bedömare är ense om att kvinnor kan göra en värdefull insats i försvaret – exempelvis inom administrationen, i underrättelseuppgifter eller inom sjukvården. Precis som de alltid gjort. Genom en aggressiv opinionsbildning har emellertid den feministiska rörelsen trumfat igenom att kvinnorna till varje pris måste tjänstgöra också i strid. Det är samma feminism som hävdar att det inte existerar några

skillnader att tala om mellan kvinnor och män. Inte ens på det fysiska området.

Det har gått så långt att envar inom det militära som vågar ifrågasätta kvinnornas politiskt korrekta roll i USA riskerar sitt arbete.

Stridande kvinnor hamnade för första gången i blickfånget under kriget i Persiska viken 1991. De erbjöd förvisso fotogeniska kameravinklar, men deras närvaro gav också upphov till en rad komplikationer. Hur löser man problemet med kvinnliga soldater som behöver uträtta sina

naturbehov under ett tillfälligt stopp med en lastbil till övervägande delen befolkad av män? Eller kvinnor som helt enkelt inte orkar eller vill resa ett tält under fysiskt ofördelaktiga villkor? Dessutom kommer den naturliga spänningen mellan de båda könen alltid att vara en komplicerande faktor under omständigheter där män och kvinnor kommer samman. Under Gulfkriget blev många kvinnor gravida, vilket naturligtvis också skett på många andra platser där kvinnor och män tjänstgjort tillsammans, exempelvis ombord på slagskepp.

Kvinnornas inmarsch har helt enkelt inneburit mer tjafs. Det är självklart att stridmoral och sammanhållning påverkats negativt av detta.

Ett resultat av den amerikanska militärens feminisering har varit vikande rekryteringssiffror, trots att man skulle kunna tro att motsatsen skulle bli fallet. 1999 lyckades inte den amerikanska krigsmakten uppnå sitt rekryteringsmål om 74 500 personer i syfte att garantera en aktiv kader om 485 000; 6290 fattades. Under de senaste två åren har dessutom 35 procent av armérekryterna inte fullföljt sitt första tjänsteår. I syfte att få fart på rekryteringen har försvarsminister William Cohen tillsammans med kända Hollywood-namn såsom Steven Spielberg, Harrison Ford, Tom Cruise och Tom Hanks gjort en gemensam reklamdrive, men det är tveksamt om det ger något resultat.

För tre år sedan bildade Cohen en rådgivande kommitté i syfte att utreda hur väl könsintegrationen hade fallit ut i den amerikanska krigsmakten. Ordförande var förra senatorn Nancy Kassenbaum. Till Cohens stora besvikelse kom kommittén fram till att upplägget med män och kvinnor under gemensamma övningar i det militära inte fungerade tillfredsställande – målen avseende disciplin, effektivitet och beredskap hade inte nåtts. Så vad gjorde Clintons försvarsminister William Cohen? Han avfärdade rapporten och utnämnde i stället en ny kommitté! Som föga överraskande nådde en annan slutsats än den förra kommittén, en slutsats som bättre passade Clinton-administrationens feministiska styfen.

Stephanie Gutman har i boken *The Kinder, Gentler Military: Can America's Gender-Neutral Fighting Force Still Win Wars?* riktat skarp kritik mot den könsintegrerade amerikanska krigsmakten. Före detta arméofficeren John Hillen uttalar i

Det är tveksamt om det amerikanska försvaret längre kan uppfylla sina patriotiska plikter till följd av feminiseringen av krigsmakten.

boken följande: "Det är på väg att bli som Maos kulturrevolution. Alla vet att det är ett system som är byggt på tusen små lögnar, men alla väntar på att någon som är högt rankad och inte en komplett moralisk ynkyrg skall dyka upp och säga som det är."

Fallet med den amerikanska krigsmaktens könsintegration är bara ett av många exempel på feminismens och dess nickedockors förmåga att blunda för verkligheten. Den verklighet som säger att kvinnor och män är olika och att de fysiskt svagare kvinnorna helt enkelt inte är lämpade för stridande befattningar i krig. Frågan gäller inte bara USA, eftersom den svenska krigsmakten tycks vara på god väg att efterapa amerikanerna; skillnaden är förstås att den svenska krigsmakten inte spelar samma globalt centrala roll som den amerikanska.

Tommy Hansson

Ingen kvinnlig värnplikt

Trots att den så kallade pliktutredningen föreslog att även kvinnor skall omfattas av den svenska värnplikten, förklarade försvarsminister Björn von Sydow i somras att kvinnor inte skall ingå i värnpliktsystemet.

Men de professionella feministerna är

inte glada. "Jag blir så besviken på alla fega politiker och lobbyister", citeras exempelvis kapten Siw Svensson, ledarskapslärare vid Militärhögskolan i Halmstad i tidskriftens *Försvarets Forum* (4/2000). För Svensson och hennes meningsfränder är det svenska försvaret nämligen "en fråga om jämställdhet". Inte om att försvara Sverige i ett skarpt läge, där kvinnorna med naturnödvändighet skulle komma till korta och där männen skulle tvångsläggas ner lika mycket energi på att hjälpa kvinnor i de egna leden som att bekämpa fienden. Detta visar erfarenheterna från kvinnornas roll i stridande förband inom den amerikanska krigsmakten.

Det finns dock andra, mer realistiska röster. Militärutbildade Bodil Gustavsson säger att hon inte tycker att Sverige skall ha kvinnlig värnplikt: "Jag tror inte att folk riktigt har förstått innebörden av det förslaget. Det skulle kosta så mycket pengar och det skulle bli en så enormt stor förändring. Tänk bara vad det skulle kosta att bygga nya omklädningsrum och duschar...".

En skillnad mellan Sverige och USA är – åtminstone ännu så länge – att debattklimatet är mer avspänt i Sverige. För feministerna i USA är det närmast en trosartikel att kvinnor måste ha stridande befattningar i Uncle Sams försvar.

Den värtalige tvivlaren Hedenius

Av Tommy Hansson

Tillsammans med värdenihilisten Axel Hägerström (se *Contra* nr 2 2000) är Uppsala-filosofen Ingemar Hedenius (1908–82) vår mest kände religiöse förnekare. I likhet med Hägerström ville Hedenius i ett skede av sitt liv bli präst. När Hedenius dog i leukemi 1982 förlorade svenskt samhällsliv en värtalig debattör.

Ingemar Hedenius växte upp i en enligt egen utsägo "tidstypiskt ombonad, men också starkt känslöfränvänd högborgerlig miljö". Han hade ett opersonligt förhållande till såväl fadern, läkaren Karl Hedenius, och till modern, Anna Hedenius, född Berg.

Ingemar Hedenius var vår mest inflytelserike filosof efter Axel Hägerström (1868–1939). I likhet med Hägerström var Hedenius, som var professor i Uppsala 1947–73, en radikal ifrågasättare av de kristna trosdogmerna. Hedenius må ha varit beundrad bland sina tidiga lärjungar i Uppsala, men modern lyckades han inte övertyga: "Vad är nu detta?", skall modern ha yttrat i slutet av 1940-talet då telningen i 40-årsåldern blivit professor i filosofi. "Man säger att du inte tror på Gud! Det är ju förskräckligt" (Ingemar Hedenius: *Varför blev jag den jag är?* Värnamo 1992, sidan 63).

Olycklig barndom?

Moderns spontant ärliga reaktion inför sonen Ingemars ateistiska spekulationer fick Hedenius att ta illa vid sig. Han skriver själv: "Det var tokigt. Det var tjugo år sedan jag hade slutat tro på Gud. Den detaljen i min andliga utrustning hade fallit av mig utan några större tankeanstängningar – bara jag kom hemifrån och fick leva på egen hand. Det gjorde ont i mig av den fullkomliga bristen på gemenskap med min mor under alla dessa år... Ändå älskade jag henne" (anförnt arbete, sidan 63).

Hedenius tillhörde de personer för vilken hemmiljön och kontakten – eller ickekakontakten – med föräldrarna betydde ofantligt mycket när det gällde att dana vederbörandes livsåskådning. Ingemar Hedenius ondgör sig tröttsamt ofta över sin

Ingemar Hedenius som ung student i i Uppsala på 1920-talet. I bakgrunden slottet med anor från Vasatiden.

förrent "olyckliga barndom" – samtidigt som barndomsporträtten avbildar en glad pojke med strålande ögon!

Hedenius avlade studentexamen vid Norra Latin i Stockholm den 9 maj 1926. Han hade då en önskan att utbilda sig till präst "och", som han själv uttrycker sig i sin posthumt utgivna memoarbok, "bygga mig ett meningsfullt liv". Med åren

De förstörde

Sverige

flagnade dock ungdomens kristna tro av, och Ingemar Hedenius skulle steg för steg utvecklas till att bli det svenska tvivlets mest prominenta exponent och i den egenkapen närmast helgonförklarad. Det finns nämligen få ting som är så livsåskådningsmässigt korrekta som just tvivlet. Övertygelse och trosvisshet betraktas allmänt med misstänksamhet, medan tvivlet upphöjs till efterföljansvärd norm.

Det gäller förstas att tvivla på "rätt" saker. Gud och religionen bör man enligt den etablerade klokskapen tvivla på för att inte säga förkasta, medan man däremot ej må vackla i tron på exempelvis demokratiens, humanismens eller toleransens förträfflighet. Och på tvivlet får man avgjort icke tvivla.

Tro och vetande

1949 publicerade Ingemar Hedenius som nybliven filosofiprofessor essäsamlingen *Tro och vetande*, vilken genast blev mycket omdiskuterad och som därefter tryckts i nya upplagor. Ola Sigurdson sammanfattar i tidskriften *Moderna Tider* (december 1999/januari 2000): "Hedenius centrala tes i boken är att den kristna tron måste anses oförenlig med såväl modern vetenskap som den intellektuella moralens maxim 'att inte tro på något, som det inte finns några förnuftiga skäl att anse vara sant'."

Hedenius ansåg rentav kristendomen vara farlig på grund av dess förmenta oätkomlighet för rationella argument. Ett antal biskopar och andra kristna portal-

figurer såsom Gustaf Aulén, Anders Nygren, Gustaf Wingren, Torsten Bohlin, Erik Hjalmar Linder och Ragnar Bring vände sig emot Hedenii teser, vilket naturligtvis gjorde boken än mer uppmärksammad – att tåga ihjäl den var inte möjligt.

Något som starkt bidrog till bokens spridning var författarens förmåga att gå rakt på sak i frågor som en stor del av svenska folket i socialdemokratins efterkrigstida, sekulariserade folkhem brottades med. Hedenii huvudtes var alltså att den kristna läran inte håller inför förnuftsprövning. Man kan dock fråga sig, varför just förnuftet – på bekostnad av intuition och tro – skall favoriseras.

Och förutsätter inte skapelsen en skapare? Många eftertänksamma människor har insett att enkla exempel från naturen kanske inte vetenskapligt bevisar Guds existens men är nog så värtaliga. Studera till exempel en snöflingas underbart sköna och regelbundna uppbyggnad. En intuitiv begåvad människa inser att detta inte kan vara slumpens skörd. Och måste inte också en Ingemar Hedenius ha upplevt en närmast helig känsla inför den storslagna stjärnhimlen?

Det var essän "Tro och vetande" som gav bokens titel. Hedenius tycks inte ifrågasätta att Jesus funnits som historisk person, men han vägrar tro på Gud. Mycket av det Hedenius skriver – och han var en lysande stilist – kan i och för sig en sansad troende instämna i. Exempelvis kritik av kyrklig praktik och en fanatisk trosinställning. Dessutom är Hedenii argumentation mestadels logiskt stringent och anständig.

"Att den ortodoxa kristendomens Gud inte existerar, det kan visserligen bevisas, emedan denne gud har logiskt oförenliga egenskaper; han är ju både kärleksfull och icke kärleksfull, allsmäktig och icke allsmäktig. Men detta bevis gäller bara under den förutsättningen, att dessa motsatta egenskaper antas ligga i Guds väsen och tillhöra själva definitionen av *detta* gudsbegrepp. Om denna förutsättning förkastas, så kan det låta säga sig, att de evangeliska kristna visserligen gör sig felaktiga föreställningar om Gud – föreställningar som, fastän nödvändiga för deras tro, *måste* vara felaktiga därför att de är självmotsägande – men att det inte hindrar, att kristendomens gud ändå existerar och har andra egenskaper än de ortodoxa tror ... Minst av allt kan den blotta omständigheten, att förnuftet inte förfogar över några

skäl för sannolikheten av hans existens, bevisa att han inte existerar" (*Tro och vetande*, sidan 106–107).

Inte ens den medvetne tvivlaren Hedenius kunde alltså utesluta Guds existens.

Verkliga destruktörer

Det är med viss tvekan jag valt att inränga Ingemar Hedenius bland det svenska samhällets destruktörer. Han hade trots allt ett mer försonligt öppet och sympatiskt anslag än sin föregångare Hägerström. Och i fråga om värtalig debattkonst fanns det inte många som slog honom på fingrarna. Ingemar Hedenius var ingen ond människa. Hans avsikt var att uppriktigt förändra det mänskliga livets villkor till det bättre och blottlägga vad han uppfattade som ömklig vidskepelse. Hans ateism bottnar sannolikt i barndomens upplevda (eller efterrationaliserade) kärlekslöshet.

Orsaken till att Hedenius ändå får betraktas som en samhällsdestruktör ligger i, att han med sin uppmärksammade kritik av inte bara en urartad kyrka utan också de grundläggande kristna postulaten gjorde det lättare för de verkliga förstörarna att verka – av vilka några behandlats tidigare i denna artikelserie. Ty om det inte finns några eviga normer får makten och dess förespråkare/utövare lättare att arbeta.

Varje samhälle behöver, för att kunna fungera på tillbörligt sätt, en religiös doktrin i syfte att vägleda sina medborgare i en godartad riktning. Sverige vägledes ända in i modern tid av kristendomen i protestantisk skepnad. Det är när detta intrikata normsystem börjar upplösas i sina fogar som verkligt svårartade problem – drogmissbruk, ökad brottslighet, moralisk perversion, en känsla av tillvarons meningslöshet – uppstår och tilltar. Enbart humanistisk/politisk övertygelse räcker inte för att fylla det religiösa vakuumet.

En sekulariserad tänkare som till skillnad från Ingemar Hedenius insåg detta enkla faktum var polacken Leszek Kolakowski, vilken erkände religionens (i hans fall katolicismen) värden utan att själv vara aktivt troende. Bland annat kritiserade Kolakowski i en uppmärksammad debattbok det faktum att moderna kristna kyrkor tenderar att avskaffa Djävulen som sinnebild för den onda.

Fotnot: I artikelserien De förstörde Sverige har tidigare behandlats: Alva Myrdal (6/

99), Olof Lagercrantz (1/00), Axel Hägerström (2/00), C-H Hermansson (3/00), Olof Palme (4/00).

54 procent mot abort

Enligt en opinionsundersökning anordnad av *Los Angeles Times* vill 54 procent av allmänheten i USA att abort skall vara olagligt eller lagligt endast i fall av våldtäkt eller i syfte att rädda moderns liv. Det innebär att en majoritet amerikaner har en inställning som är identisk med den som företräds av den republikanske presidentkandidaten George W. Bush och den republikanska plattformen eller är till höger om denna.

Det allmänna stödet för den abortvänliga lag som kallas *Roe v. Wade*

Vårt stöd?

har fallit – 43 procent är för och 42 procent mot denna lag från 1973. När deltagarna i undersökningen fick veta att Bush var emot fri abort uppgav 27 procent att de då troligen skulle rösta på honom, medan endast 13 procent sa att de inte skulle göra det. Denna tendens gällde också de svarande som kallade sig "moderater" (det vill säga varken "liberala" eller "konservativa").

Å andra sidan kostade demokraten Gores stöd för aborter honom några röster. Undersökningen – som gjordes innan Bush utsåg Dick Cheney till sin vicepresidentkandidat – visade också att Bush skulle tappa röster om han valde en "running mate" som var för abort. Men svårigheterna för de aktivister som stöder ofödda barns rätt till liv består – 65 procent av de tillfrågade kände inte till vilken inställning respektive presidentkandidat har.

Försvarmakt utan ryggmärg

Då redaktionen bad mig att som "gästskribent" kommentera vårens riksdagsbeslut om försvaret, preciserades frågeställningen: Vad händer med svenskt försvar? Frågan synes mig verkligen berättigad efter ett beslut, som raserat det mesta av det bestående och som kommit många insiktsfulla att fråga sig, om vi inte nu har berövat oss själva möjligheterna att försvara vårt land.

För egen del måste jag tillstå hur plågsamt det känns att gå i närkamp med den ställda frågan – plågsamt därför att det, trots ett personligt försvarsengagemang i långt över femtio år, inte går att undvika känslan av djup pessimism. Orsaken är att berörda myndigheter – civila som militära – under hela beredningsprocessen helt enkelt tappat bort en central dimension av vårt försvar. Förbandsnedläggningar och personalreduktioner – traditionella ting då det gäller att spara försvarspengar – är illa nog, men långt värre är att man kommit försvarets *livsnerv* att börja förtvina. Det är möjligt att ett sådant abstrakt begrepp är obegripligt för ett teknologifixerat högkvarter liksom för ett penningfixerat politiskt etablisseman. Beklagligtvis torde saken för dem framstå som ointressant och försun-

bar, eftersom den inte kan mätas och anges med siffror, diagram, kurvor, staplar och koefficienter. Att det inom försvaret faktiskt finns inbyggt ett starkt ideellt värdekomplex vill många inte alls kännas vid.

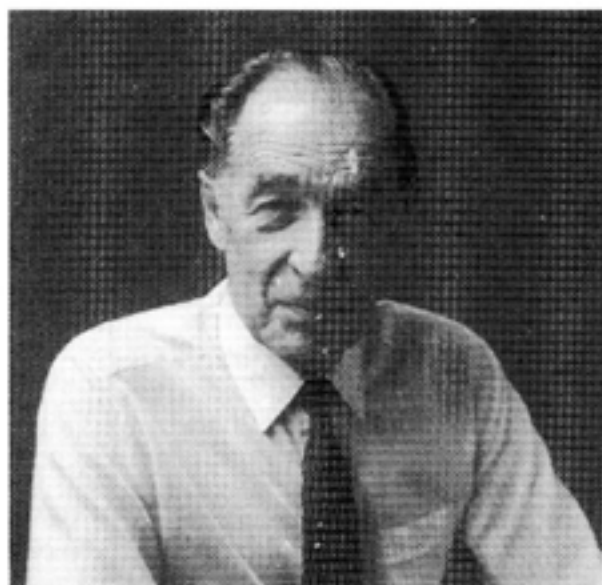
Där har vi den förlorade dimensionen.

Svek mot svenska folket

Låt mig utveckla litet närmare. Försvarets livsnerv representerar etik och moral, traditionsarv och förpliktelser, stolthet över gärningar i det förflutna, samhörighet med bygd och folk, medvetande om en obruten kontinuitet – samt framför allt annat: försvarets förankring hos folket. Det är här livskraften rinner upp. Denna förankring kommer till mätbart uttryck i systemet värnplikt, en konstruktion som i sin mest

Gästskribenten

logiska version är allmän. Grunden är att varje manlig vapenför medborgare har en självklar skyldighet att ställa upp till landets försvar. Detta har varit grundbulten i försvarsbyggnaden, särskilt under det senaste århundradet. Utan denna "grundbult" hade vi aldrig kunnat hålla oss utanför två världskrig, utan den hade försvarmakten stått på lösans grund, avskild från samhället i övrigt. Försvarets folkliga förankring kan till sitt innersta väsen ses som en formel för svensk försvarsvilja och svensk motståndsförmåga.

Fil. lic. Jan von Konow har varit statsheraldiker och styresman för Armémuseum. Han har nyligen utgivit en uppmärksam biografi över general Helge Jung, ÖB 1944–51. (Recension i Contra 4 2000).

Av Jan von Konow

Vi får i sammanhanget inte glömma att värnplikten förutom sin militära funktion också har en social funktion: erfarenheter har visat att till exempel många missanpassade ungdomar funnit sin rätta väg först tack vare värnplikten. Dess gemenskap har de bästa förutsättningar att kunna överbrygga etniska och sociala klyftor. Ingen lär därför kunna förneka, att värnplikten också är en värdefull social tillgång.

Regelbundna opinionsmätningar under senare årtionden har klart visat styrkan i svenska folkets försvarsvilja. Raka besked har givits att man verkligen vill försvara landet. Mot den bakgrunden kan vårens försvarsbeslut uppfattas som *ett svek mot svenska folket*. Den allmänna värnpliktens idé är förfuskad till oigenkännlighet. På förslag från den militära ledningen (!) – med dåvarande ÖB Owe Wiktorin i spetsen – kom regeringen att i sin proposition (sedermera riksdagens beslut) stanna vid att endast omkring 16 000 man per år av 50 000 behöver vapenutbildas, det vill säga runt 30 procent. Som jämförelse skall nämnas att i vårt östra broderland Finland är motsvarande siffra 80 procent, och i sin grundorganisation håller man 22 armébrigader, jämte ett starkt territorialförsvar – vi kommer att ha endast fyra brigader, plus två reducerade. Men så är *då* också skillnad mellan våra båda länder: Finland har i vår egen tid två gånger fått kämpa för sin frihet och vet vad den är värd; hos dem tar man inte ut i förskott den glättade bilden av ett demokratiskt och fredligt Ryssland, eftersom man kan sin historia.

"Folkförsvarets dödgrävare"

I en kommentar som denna går det naturligtvis inte att komma ifrån frågan: hur har det kunnat bli så här olyckligt? Låt oss därför göra en kort tillbakablick på försvarmaktens traumatiska marsch mot så kallad ominriktning, vilket är högkvarterets omskrivande term för vad vanligt folk kallar nedrustning, på gränsen till avvärning. Stenen sattes så att säga i rullning den 12 oktober 1999: då presenterade nämligen ÖB sitt "vägval" för vårt försvar, innebärande en kvantitativ neddragning

Gästskribenten ser med oro på det faktum att det svenska folkförsvaret är på väg att urholkas i förfärande grad. Bilden från en militärövning på Ladugårdsgården i Stockholm.

av chockerande omfattning. Sedan dess har det snabbt rullat vidare. Att det mesta förefallit vara avgjort på förhand torde i hög grad få tillskrivas frånvaron av egentlig sakdebatt. ÖB Wiktorin personligen visade redan från början en total obenägenhet att vilja lyssna på konstruktiv kritik, till och med när denna framförts i form av en gemensam skrivelse från arméns samtliga förbands- och skolchefer (totalt 53 överstar), där man uttalat den största oro för arméns nerprioriteringar.

Icke en enda gång under "berednings-skedet" har försports någon antydning om våra gamla bygderementens centrala roll i till exempel försvarspsykologiskt avseende och som bärare av folkförsvaret.

Vad en normalbegävd medborgare definitivt inte kan begripa är att en tio-procentig neddragning av försvarsbudgeten skall behöva få så förödande konsekvenser att inemot 80 procent (!) av arméns krigsorganisation sopas bort. Hitills har ingen logiskt acceptabel förklaring på detta fenomen kunnat ges. Rent beklämande är att det från högkvarterets sida visats en demonstrativ underlåtenhet att ens beröra den kraftkälla, som försvarets förankring i folkdjupet utgör. Det är ingenting annat än ett bottenläge, som man som försvarsvän aldrig trott sig få uppleva. Förre ÖB Bengt Gustafsson – Owe Wiktorins företrädare – formulerade sig verkligen rakt på sak, när han i ett debattinlägg i *Dagens Nyheter* (2000-02-24) betecknade de ansvariga på politiskt och

militärt håll som "folkförsvarets dödgrävare".

Nye ÖB på bättre tankar?

Till denna betygsättning skall läggas, att ÖB Wiktorin signerade ett beslut om skrotning av krigsmateriel i en omfattning, som efter svenska förhållanden måste betecknas som ofantlig; det rör sig om pansarfordon och artilleripjäser i åtskilliga hundratal (men naturligtvis inga JAS-plan), och som ytterligare exempel kan anföras, att full utrustning för inte mindre än nio nedlagda brigadskyttebataljoner kommer att skänkas till Baltikum. Skälet sägs vara att materielen är överflödigt i en hårdbantad organisation och att förrådsställning blir för dyrt. Här kan man sannerligen tala om kapitalförödelse. Så man kan gott tänka sig att Wiktorin blivit en populär person bland alla pacifister och andra försvarsnegativa i landet!

Själv har han i ett officiellt uttalande (en ledare i *Försvarets Forum* nr 8/99) tillkännagivit, att han känner "stolthet över att ha tagit initiativet och drivit på". Man undrar vad en försvarsuppbyggare som Helge Jung skulle ha sagt om en så medioker efterföljare!

För att avslutningsvis återgå till den inledande frågan – Vad händer med svenskt försvar? – kan svaret dessvärre bara bli att ifall ingen revidering av vårens beslut sker inom överskådlig tid, ter sig framtiden dystert, mycket dystert. Framför allt måste vi återfå en värnplikt värd namnet. En för

stunden molnfri säkerhetspolitisk himmel får inte invägga oss i lättsinnets tro att så kommer det att förbli. Det finns faktiskt svaga förhoppningar om att nye ÖB, armégeneralen Johan Hederstedt, skall kunna komma på bättre tankar än den nedrivarfalang, som han efterträtt.

Nytt försvarsförbund

Förbundet för Sveriges Folkförsvar heter en ny, idell förening som bildades i början av år 2000 i syfte att verka för ett starkt folkförsvar, grundat på allmän värnplikt.

Ordförande är förre landshövdingen Bengt Norling och vice ordförande förre arméchefen Åke Segrén. I styrelsen ingår även förre SJ-chefen Stig Larsson, Hodder Stjernsward, Lennart Nilsson, Jan von Konow, Andreas Herlitz samt Per Sjöswärd.

Förbundets utgångspunkt är, att om den allmänna värnplikten frångås urholkas folkförsvarstanken. Integreringen mellan Sveriges etniska grupper försvaras och rekryteringsunderlaget för yrkes- och reservofficerare, personal i internationell tjänst samt inom hemvärnet minskar drastiskt.

Sammantaget, inskräper Förbundet för Sveriges Folkförsvar, hämmar allt detta Sveriges förmåga att vid framtida behov återskapa det nu nedrustade försvaret.

Det nya försvarsförbundet har inga politiska bindningar. Målsättningen på sikt är att bilda lokala föreningar på olika håll i landet. Kansliets adress är Väpnargatan 1 A, 114 58 Stockholm. Medlemsavgiften 100 kronor per år kan inbetalas till förbundets postgiro 49 88 23-4.

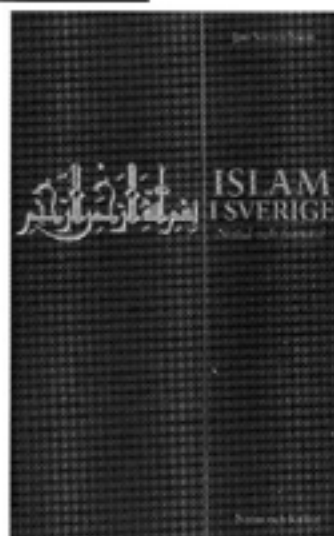
BOK-NYTT

Islam i Sverige

För den som vill få sig till livs en nyanserad skildring av islam i det moderna Sverige torde Jan Samuelssons bok *Islam i Sverige* komma nära idealet: den är välskriven, informativ och balanserad och dessutom i behändigt format. Faktum är att Samuelssons skildring av islam nästan känns *alltför* balanserad – man hade önskat att författaren någon gång hade velat framföra sin uppriktiga mening utan sidoblickar och optimalt hänsynstagande till alla inblandade parter känslor.

Det är under alla omständigheter fullt klart att boken fyller en väsentlig uppgift. I Sverige bor i dag över en kvarts miljon människor med islamisk bakgrund av något slag. Dessa människor tror visserligen som vi kristna på en Gud (i islam kallad *Allah*) och har i övrigt en rad med kristendomen gemensamma drag, men på flerfaldiga sätt kräver islam av sina uppriktiga anhängare seder och bruk som för en ordinär kristen eller för den delen sekulariserad västerlänning ter sig egendomliga. Exempelvis krävet att bedja fem gånger om dagen i riktning mot Mekka. Eller bruket för kvinnor att dölja sitt huvud (eller större delar av kroppen än så) med slöja.

"Okunskap, missuppfattningar och fördomar bildar en stor stenbumling som blockerar vägen fram till förståelse av islam", framhåller Samuelsson alldeles riktigt inledningsvis (sidan 10). För många svenskar är nog islam detsamma som ayatollah Khomeinis fanatiska statsbildning i Iran sedan den västvänliga shahen störtats. Och förvisso finns det allt skäl att rikta kritik mot denna typ av

oförsonlig och primitiv inställning, ty vi får inte i någon sorts missriktad tolerans frestas att överse med vilka tokigheter som helst från den shiamuslimska inriktning Khomeini och hans efterföljare representerar, eller från någon annan inriktning. När det kommer till stenande och stymplingar av brottslingar enligt profeten Muhammeds sharia-lag, eller kvinnlig omskärelse, måste vi uttrycka vår uppriktiga avsky.

Också när det gäller islamisters krav på det svenska samhället finns skäl att inte överse med vad som helst, till exempel olika typer av särbehandling i skolor. Trots allt har de människor som tror på islam – och deras tro måste vi respektera – kommit till vårt land genom eget initiativ. Det är därför rimligt att de anpassar sig efter de yttre krav som gäller i vårt samhälle och "tar seden dit de kommer". Precis som vi svenskar tvingas göra om vi väljer att bosätta oss utomlands.

Den islamiska närvaron i Sverige har många bottnar. Det är exempelvis alls inte givet att en person som kommer från Iran är troende shiamuslim. Vederbörande kan ju ha flytt hit just på grund av den islamistiska regimen diktatoriska över-

grepp. Det finns vidare också sekulariserade muslimer, på samma sätt som det finns sekulariserade svenskar vilka nominellt är kristna eftersom de döpts och kanske konfirmerats i Svenska kyrkan. Och endast en minoritet muslimer i Sverige förordar terroristiskt våld som ett medel att lösa konflikter. Det är heller inte bara infödda svenskar som är skeptiska till islams närvaro i Sverige – många kristna assyrier/syrianer, vilka flytt undan muslimskt statsförtryck i Turkiet, är stundom rädda för muslimer. Omvänt finns det muslimer i Sverige som upplever den assyriska/syrianska inställningen till islam som hotfull.

Den liberala svenska invandringspolitik som myntades under 1960- och 1970-talen avsåg att ge "stackars fattiga och förföljda utlänningar" en fristad i Sverige. Jan Samuelsson skriver (sidan 85) avseende muslimernas situation: "1970-talets förväntningar om att de nya invandrargrupperna på samma sätt som exempelvis tornedalsfinnar och valloner skulle bli en integrerad, ja nästan assimilerad, del av det svenska folkhavet finns det inte mycket kvar av år 1998... Vår naiva tro på att de svenska värderingarna skulle vara universella, eller åtminstone borde vara det, har bleknat bort. Här står vi med en massa främlingar, av vilka en del tycks mena att andligt liv går före frågor som jämlikhet mellan könen och krockkudde i bilen. Chockerade!"

Med andra ord: det hallstämplade och politiskt korrekta, mångkulturella idealet är betydligt mer komplicerat än vad samhällsetablissemangen vill att vi ska tro. Till den problematiserade bilden av islam hör – vilket framgår av ovanstående citat – den aktivt religiösa övertygelse, som talrika muslimer bekänner sig till, vilken skrämmer många religi-

öst likgiltiga svenskar. Att sedan de flesta islamiska bekännare inte har mycket till övers för feminism eller en pro-homosexuell inställning (för att ta ett par exempel) underlättar knappast den typiskt svenska förståelsen för islam.

Jan Samuelsson är filosofie doktor i religionsvetenskap och lärare vid Örebro universitet. I början på 1980-talet gav han tillsammans med Gösta Hultén ut den läsvärda Mediävänstern. Hans nya bok kan lämpligen ses som en handbok över islam i Sverige. Däremot ger den knappast några djupare insikter i ämnet.

Tommy Hansson

Jan Samuelsson: *Islam i Sverige. Nutid och framtid. Natur och Kultur. 182 sidor.*

Isprinsessa

ANNIKA ÅHNBERG

I boken kritiserar författaren i första hand Vänsterpartiet för dess opportunistiska, men också sitt eget parti, Socialdemokraterna, för tvekhägenhet och oförmåga till modernism och frånvaron av framtidstro. Politiken är svår att fördrå när den reduceras till en tom kyrka med allmer meningslösa riter och ceremonier, anser hon. Hon känner en växande olust över den debatt som förs. Den har uppenbarligen lett till att politiken i dag står så lågt i kurs hos väljarna.

"Bristen på vilja eller mod hos partier att konkretisera förslag till samhällsförändring är en orsak till den håglösa, missmodiga och fantasilösa politiska debatten. Och politiken sprider sin egen uppgivenhet till resten av samhället. Tänk om det vore tvärtom! I världen utanför politiken finns en verklighet där så många dagligen bevisar att människan både kan och vill förändra sitt och andras liv till det bättre. Partierna har vuxit fram ur den verkligheten, men de har alltmer kommit att bli sin egen verklighet, så småningom med tendenser till monopolanspråk när det gäller samhällsbygget.

Åhnbergs politiska ursprung är vänstern. Därför angräper hon den hårdast:

"Dessa politikens predikanter – Alf, Birger, Gudrun och deras gelikar, politikens jetset – med en åsikt i varje ficka, för varje behov och en svada som inte är av denna världen. De rantar på varandras partyn och pussas på kinden och står sedan i talarstolar och dömer – med patos – ut varandra. De dyker upp i allehanda käcka program och leker i teve. Men det är egentligen med oss de leker sin lek och jag känner mig förödmjukad."

På ett annat ställe i boken kan man läsa om hur Annika Åhnberg blev tillrättavisd (i skarp ton) av statsministern, när hon försökte muntra upp stämningen med att sjunga på melodi "Internationalen":

*Mera brännvin i glasen,
mera glas på vår jord,
mera bord på kalasen,
mer kalas på vår jord,
mera jordar,
mer måne i mars,
mera marscher till Skåne,
mera Skåne – bevars!*

"I arbetarrörelsen skojar vi inte med Internationalen", sa Persson. Underförstått: men sådana som du som kommer utifrån och inte förstår vad det handlar om, ni är okänsliga nog att göra det. "För det mesta känner jag mig välkommen i socialdemokratin, men det här kändes som en tydlig påminnelse om att jag fortfarande var utanför".

Författarinnan skriver också om sin uppväxttid och ungdom, drömmen om att bli konstärskäka – isprinsessa. Hon beskriver också sin klassresa från sitt socialt utsatta hem på femtiotalet till konselj och lunch med kungen 1996.

Boken visar en klarsynt och

ärlig politiker. Man önskar att det funnes flera av den ullen.

*Arne Sundström
Annika Åhnberg: Isprinsessa.
Hjalmarson & Högberg.*

Bidragskulturen

Vad har Bidragsverige gjort med oss? Det är om det som boken handlar. Bidragkultur, som har lett till en fortgående klientifiering av folket. Tyvärr är det så med offerter och frisedlar av olika slag, att de verkar befriande från eget ansvar.

Författaren frågar sig vad det är för mental eller ideologisk läsning, som låter samhällsideal småningom glida över i dumsnällhet. Valfärdsklienten belönas – knegaren bestraffas. Vad är nu detta för slags system? En miljard kronor om dagen betalas ut i transfereringar, medan skolan, vården och omsorgen får hanka sig fram. Detta är exempel på en moralupplösande process, skriver Helena Rivière:

"Enligt AMS gick a-kassan, med alu och kas inräknade, på 47 miljarder och, enligt RFV, kostade förtidspensionerna och sjukbidragen 36 miljarder. Hur mycket av alla dessa miljarder

rinner bort i onödan i namn av förlegad idealitet? Jag har alltid undrat vad vi gör med alla skattepengar, när vi inte ens har till att upprätthålla vården, skolan eller rättsväsendet på en anständig nivå fast vi betalar så mycket. Svaret är att vi har denna ideologiskt styrda transfereringsautomatik som betalar ut svindlande summor dag ut och dag in till den som har den rätta behovsprofilen, eller har förstått att anlägga rätt profil: en miljard kronor om dagen! Situationen är ohållbar. Kommunerna knävar under bördorna..."

"Ingen anade att vi skulle få ett välfärdssug från fattiga länder. Eller att det en dag skulle bli uppenbart att vi inte har råd med alla de förmåner vi beviljar oss själva och, i namn av den stora enhetligheten, alla andra som kommer hit... Den välfärd som tidigare var en styrka för landet har nu inkorporerats i fattigdomsfabriken som framför allt producerar utvecklingshinder i stor skala."

Helena Rivière är bokförläggare och samhällsdebattör.

*Arne Sundström
Helena Rivière: Bidragskulturen. Filosofin bakom socialbidraget. Timbro.*

CONTRA

6 2000

I kommande nummer av Contra ska vi bland annat presentera en intervju med den brittiske underrättelsemannen Brian Crozier, en av det kalla krigets hjältar. Vi kommer också att sticka ett håll på tron att IT är det som driver ekonomin snabbt uppåt. Det finns något som heter kapitalism, som släppts fri och börjat fungera igen och förklarar en stor del av de senaste årens ekonomiska utveckling i Sverige.

Vi har de senaste numren på denna plats återgett vad som stått i Contra för 25 år sedan. Vi kan inte upprepa detta denna gång, eftersom Contra under 1975 bara utkom med fyra nummer. Först 1977 började Contra utkomma med sex nummer per år. Vi återkommer därför med vår "tjugofemårskrönika" först i nummer 1 2001.

...kommer i december